

Naturskyddsföreningen

Kastvindar i miljöpolitiken

En utvärdering av svensk miljöpolitik 2018 – 2022

**Bilaga 1. Granskade delfrågor i Naturskyddsföreningens
utvärdering av regeringens politik 2018–2022**

Klimat

Klimatskadliga subventioner

Betyg: Gul

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar*
Utfasning av skattenedsättningar för diesel i gruvindustriell verksamhet	Mörkgrön	Se tabeller.
Minskad skattenedsättning - uppvärmningsbränslen inom industrin:	Gul	Se tabeller.
Minskad skattenedsättning – diesel i jord-, skogs- och vattenbruk:	Gul	Se tabeller.
Minskad skattenedsättning - uppvärmningsbränslen inom jord-, skogs- och vattenbruk:	Gul	Se tabeller.
Minskad skattenedsättning - uppvärmningsbränslen - fossil värmeproduktion:	Mörkgrön	Se tabeller.
Justeringar i förmånsvärden för personbilar:	Grön	Se tabeller.

**Se tabell 1 och 2 för underlag till bedömning i dessa frågor.*

Tabell 1 skatteutgift:	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Utfasning av skattenedsättningar för diesel i gruvindustriell verksamhet	-490	-200	0	0	0	0
Minskad skattenedsättning - uppvärmningsbränslen inom industrin	-620	-660	-610	-460	0	0
Minskad skattenedsättning – diesel i jord-, skogs- och vattenbruk	-820	-1250*	-810	-770	-770	-770
Minskad skattenedsättning - uppvärmningsbränslen - fossil värmeproduktion	-230	-160	0	0	0	0
Nedsatt energiskatt på uppvärmningsbränslen inom jord-, skogs- och vattenbruk	-40	-40	-20	-20	0	0
Justeringar i förmånsvärden för personbilar	-2330	-2330	-2330	-2080	-1500	-920
Summa	-4530	-4640	-3770	-3330	-2270	-1690
Skillnad 2018–2022					2260	

Tabell 2 Fossila skatteundantag (miljoner kr):	2018	2019	2020	2021	2022	Kommentar: Kursivt = egna beräkningar. Källa: regeringens skrivelse "Redovisning av skatteutgifter" (2020/21:98), där inget annat anges.
Lägre energiskatt för dieselbränsle	8 380	11 720	12 320	12 800	13 770	Dieselkomponenten i fordonsskatten ger en intäkt av 3–4 miljarder. Skatteutgiften blir netto så mycket lägre, exempelvis 2020 netto kring 8 600 miljoner.
Energiskattebefrielse för naturgas och gasol som drivmedel	100	110	110	110	112	
Befrielse från energi- och koldioxidskatt för järnvägstrafik	50	40	40	40	40	
Befrielse från energi- och koldioxidskatt för inrikes sjöfart	420	1 100	1 100	1 090	1 100	
Energiskattebefrielse för bränsle till inrikesflyget	980	970	340	530	730	
Befrielse från energi- och koldioxidskatt för utrikesflyget	8 000	7 956	1 909	2 045	2 883	Beräkning baserad på (utsläpp från utrikes flyg 2019 enl. SCB (244 100 000 kg / emissionsfaktor (2,24 kg/l) * bensinskattens nivå (f n 6,74 kr /l). Utrikesflyget minskade dock med 76 % 2020 p g a pandemin enligt Transportstyrelsen. Transportstyrelsens prognos 2021 + 7,1 % 2022 + 140 %
Nedsatt energi- och koldioxidskatt för bränsle till fordon i gruvindustriell verksamhet	490	200	0	0	0	Skatteundantagen slopades från 1 augusti 2019
Nedsatt energiskatt och befrielse från koldioxidskatt på fossilt bränsle i kraftvärmeverk och värmeverk	230	160	0	0	0	Skatteundantagen slopades från 1 augusti 2019
Värdet av gratis tilldelning av utsläppsrätter inom EUs system för utsläppshandel, el- och värmesektor	707	965	775	775	775	Baserad på SNVs utsläppsstatistik från 2020 och medelpriser på utsläppsrätter för 2020. Ingen ny prognos för 2021 och framåt p g a ny handelsperiod.
Värdet av överskott av gratis tilldelade utsläppsrätter inom EUs system för utsläppshandel, el- och värme	9	-67	-116	-116	-116	Baserad på SNVs utsläppsstatistik från 2020 och medelpriser på utsläppsrätter för 2020. Ingen ny prognos för 2021 och framåt p g a ny handelsperiod.
Nedsatt energi- och koldioxidskatt för uppvärmningsbränslen inom industrin.	620	660	610	460	0	Skatteundantagen slopas från 1 januari 2022
Värdet av gratis tilldelning av utsläppsrätter inom EUs system för utsläppshandel, industrisektorn	2 458	4 415	3 775	3 775	3 775	Baserad på SNVs utsläppsstatistik från 2020 och medelpriser på utsläppsrätter för 2020. Ingen ny prognos för 2021 och framåt p g a ny handelsperiod.
Värdet av överskott på gratis tilldelade utsläppsrätter inom EUs system för utsläppshandel, industrisektorn	289	534	638	638	638	Baserad på SNVs utsläppsstatistik från 2020 och medelpriser på utsläppsrätter för 2020. Ingen ny prognos för 2021 och framåt p g a ny handelsperiod.
Nedsatt energiskatt på uppvärmningsbränslen inom jord-, skogs- och vattenbruk	40	40	40	20	0	Skatteundantaget fasas ut 2021, noll 2022.
Nedsatt koldioxidskatt för dieselbränsle till arbetsmaskiner och fartyg inom jord-, skogs- och vattenbruk	820	1 250	770	770	770	Skatteundantaget utökades från 1 juli 2019, utökningen togs bort igen 2020
Lägre koldioxidskatt för fossila bränslen utanför reduktionsplikten	20	30	0	0	0	Nytt från 2018
Avdrag för resor till och från arbetet	6 060	5 970	5 400	5 530	5 690	
Tjänstebilsförmån inklusive förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel	2 330	2 330	2 330	2 080	1 500	Källa: regeringens proposition "Justerad beräkning av bilförmån" (2020/21:1569)
Momsbefrielse för internationella resor (minimisiffror)	690	770	790	800	850	
Nedsatt moms för inrikes personbefordran, netto (endast fossil del)	1 800	737	461	490	573	2020: 6 530 miljoner totalt, fossil andel av kollektivtrafikens bränsle 7 % (2018) + inrikesflyg kring 200 miljoner. (2,6 % av persontrafiken 2017) (källa: Trafikanalys). Minskning av inrikesflyg 2020 -75 procent. +7 % 2021 och +140

						procent 2022 enligt Transportstyrelsens prognos.
Driftsbidrag till kommunala flygplatser (+400 miljoner i kommunalt stöd)	100	113	88	88	88	Källa: Budgetpropositionen för 2020 och 2021.
Investeringsbidrag till Sälens flygplats	49	50	0	0	0	Källa: regleringsbrev för Trafikverket
Summa:	34 642	40 053	31 389	31 925	33 178	Förutom prisjusteringar från år till år är det främst ökade värden av gratis utsläppsätter som slår igenom här.

Klimatmål och minskade utsläpp

Betyg: Gul

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Utsläppstrend	Orange	De territoriella utsläppen inom Sverige minskade med 8,9 % mellan 2019 och 2020 vilket huvudsakligen bedöms vara en tillfällig pandemieffekt, enligt Naturvårdsverket. Mellan 2018–2019 minskade de enbart med 2,6%, vilket varit den ungefärliga takten de senaste 10 åren, ca 3 % per år. ¹ Utsläppsminskningarna går i för långsam takt för att nå klimatmålen, som i sig inte svarar upp till Sveriges rättvisa andel under Parisavtalets 1,5-gradersmål. De hade behövt vara 5-8% årligen ² för 2045-målet, och ca 15-16% för 1,5-gradersmålet. ³
Klimathandlingsplanen "En samlad politik för klimatet" 2019 och dess genomförande	Orange	Regeringens klimathandlingsplan ⁴ , som är en följd av klimatlagen, har en god inriktning om att integrera klimatåtgärder i alla politikområden, men svaga, övergripande formuleringar ofta utan konkreta åtgärder, som inte säkerställer genomförande eller förväntade resultat i mätbara utsläppsminskningar. Flera av punkterna i

¹ Naturvårdsverket (2020). *Rekordminskning av Sveriges klimatutsläpp 2020*. Tillgänglig: [Sveriges klimatutsläpp 2020 \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se) [hämtad 2022-05-17]

² Klimatpolitiska rådet (2019). *2019 klimatpolitiska rådets rapport*. Tillgänglig: [Klimatpolitiska rådets rapport 2019 \(klimatpolitiskaradet.se\)](https://klimatpolitiskaradet.se)

³ Anderson, K., Broderick, J., & Stoddard, I. (2020). A factor of two: how the mitigation plans of 'climate progressive' nations fall far short of Paris-compliant pathways. *Climate Policy*, doi: 10.1080/14693062.2020. Och Anderson, K., Schrage, J., Stoddard, I., Tuckey, A., & Wetterstedt, M., (2018). A Guide for a Fair Implementation of the Paris Agreement within Swedish Municipalities and Regional Governments: Part II of the Carbon Budget Reports Submitted to Swedish Local Governing Bodies in the 2018 Project "Koldioxidbudgetar 2020-2040". A Report commissioned by Swedish municipalities and regional governments. Climate Change Leadership Node, Uppsala University, Sweden.

⁴ Proposition 2019/20:65, "En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan"

		regeringens klimathandlingsplan har ännu inte genomförts.
Sveriges förhandlingsposition för en klimatlag inom EU	Grön	Det var positivt att koalitionsregeringen, utmanade av oppositionen i EU-nämnden om att urvattna ambitionen, drev på för att lyfta frågan och ställa större krav på utsläppsminskningar i EU:s klimatlag. ⁵ De hade dock behövt vara ännu större under 1,5-gradersmålet. Framöver är det viktigt att regeringen fortsätter driva ambition i reformering av lagförslagen för genomförandet av EU:s klimatlag, speciellt i utsläppshandelssystemet ETS.
Mål för konsumtionsbaserade utsläpp	Grön	Regeringen gav 2020, utifrån Januariavtalet, Miljömålsberedningen (MMB) i uppdrag ⁶ att ta fram en samlad strategi för minskad klimatpåverkan från konsumtion, med möjlighet att presentera ett mål och åtgärder för de svenska konsumtionsbaserade utsläppen, vilket var positivt. Beredningen, som dragit ut på tiden och där MP uppges ha drivit på för störst klimatintegritet i målutformningen, landade 2022 i ett netto-nollmål till 2045 som nu måste säkerställas att det uppnås med tillräckliga åtgärder, vilket är avgörande för klimatomställningen då konsumtionsutsläppen står för hälften av Sverige faktiska utsläpp. ⁷
Utfasning av fossila bränslen, ett s.k. fossilförbud	Orange	Det är positivt att koalitionsregeringen 2019 tillsatte "Utfasningsutredningen" om ett årtal för förbud mot fossila drivmedel och fordon, men efter utredningen presenterades i juni 2021, SOU 2021:48 ⁸ med 2040 som föreslagit årtal, har ingen politisk vilja visats att driva frågan vidare eller undersöka alternativa tillvägagångssätt, som Naturskyddsföreningen påvisat finns. ⁹
Förslag om förbud mot prospektering och utvinning av kol, olja och naturgas	Mörkgrön	Regeringen har som en del av Januariavtalet aviserat proposition och ikraftträdande 2022 för ett förbud mot ny prospektering och utvinning av kol,

⁵ EU-nämndens uppteckningar 2020/21:10, fredagen den 16 oktober.

⁶ Direktiv 2020:110, *Tilläggsdirektiv till Miljömålsberedningen*.

⁷ Kihlberg, J. (2022). Uppgörelse om världsledande klimatmål klart. *Dagens Nyheter*. 15 mars 2022. Tillgänglig här: [Sverige blir först i världen med klimatmål för konsumtion - DN.SE](https://www.dn.se/nyheter/2022-03-15/sverige-blir-forst-i-varlden-med-klimatmal-for-konsumtion/) [hämtad 2022-05-17]. Och SOU 2022:15 "Sveriges globala klimatavtryck".

⁸ SOU 2021:48 "I en värld som ställer om: Sverige utan fossila drivmedel 2040"

⁹ Naturskyddsföreningen. (2021). *Yttrande över Utfasningsutredningens betänkande SOU 2021:48*. Remissvar, 6 september 2021. Tillgänglig: [Microsoft Word - Naturskyddsföreningen remissvar Utfasningsutredningen.docx \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/asset/646111)

		olja och naturgas. ¹⁰ Även om ett förbud i sak troligen är av mindre vikt på grund av landets obetydliga fossila fyndigheter, så har det ett stort signalvärde till industrin och andra länder att Sverige ansluter sig till de länder ¹¹ som tagit beslut om att förbjuda utvinning och lämna den fossila eran.
Klimatanpassning	Orange	Regeringen har inte lyckats driva arbetet för klimatanpassning framåt, i långt ifrån tillräcklig utsträckning och takt, visar Nationella klimatanpassningsrådets rapport ¹² (vid SMHI). Oklart hur utformande, finansiering och genomförande av utlovad kommande strategi, först under nästa mandatperiod, ska säkerställas. ¹³
Investeringar i Klimatklivet och Industriklivet	Grön	Avsatta resurser har kontinuerligt ökat under mandatperioden, samtidigt som omfånget av åtgärder som initiativen täcker har breddats. ¹⁴

¹⁰ Regeringskansliet. (2022). *Förbud mot utvinning av kol, olja och naturgas och skärpta regler för utvinning i alunskiffer*. Lagrådsremiss från Näringsdepartementet. 25 februari 2022. Tillgänglig: [Förbud mot utvinning av kol, olja och naturgas och skärpta regler för utvinning i alunskiffer - Regeringen.se](#)

¹¹ Frost, R. (2022). The end of fossil fuels: Which countries have banned exploration and extraction? *Euronews*. 14 januari 2022. Tillgänglig: [The end of fossil fuels: Which countries have banned exploration and extraction? | Euronews](#) [hämtad 2022-05-17]

¹² SMHI (2022). *Första rapporten från Nationella expertrådet för klimatanpassning*. Tillgänglig: [Rapport från Nationella expertrådet för klimatanpassning 2022.pdf \(klimatanpassningsradet.se\)](#)

¹³ Urisman Otto, A. (2022). Annika Strandhäll om IPCC-rapporten: "Vår politik räcker en bit på vägen". *Dagens Nyheter*. 28 februari 2022. Tillgänglig: [Annika Strandhäll: "Vår politik räcker en bit på vägen" - DN.SE](#) [hämtad 2022-05-17]

¹⁴ Proposition 2021/22:1 "Utgiftsområde 20"; Betänkande 2021/22: FiU1 "Statens budget 2022 – Rambeslutet" och Regeringskansliet. (2021). *Regeringen satsar på omställningen till fossilfri industri genom klimatklivet*. Pressmeddelande från Miljödepartementet, 16 december 2021. Tillgänglig: [Regeringen satsar på omställningen till fossilfri industri genom Industriklivet - Regeringen.se](#)

Hållbara transporter

Betyg:

Regeringen Löfven: Grön

Regeringen Andersson: Röd

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Bonus-malus	Grön	Regeringen Löfven har genomfört en positiv vidareutveckling av Bonus- malussystemet med skärpta kriterier för både bonus och malus, för ökad miljöstyrning. ¹⁵
Reduktionsplikt	Grön	Regeringen Löfven har genomfört en positiv vidareutveckling och expansion av systemet för minskade utsläpp. ¹⁶
Förmånsbilsbeskattning	Mörkgrön	Regeringen Löfven har avskaffat den generella subvention av biltrafik som tidigare riktades till innehavare av förmånsbil. ¹⁷
Reseavdrag	Mörkgrön	I den planerade reformen av reseavdraget som arbetats fram av regeringen Löfven föreslås detta bli färdmedelsneutralt vilket gynnar kollektivtrafik, gång och cykel. ¹⁸
Järnvägsinvesteringar och underhåll.	Mörkgrön	Regeringen Löfven har beslutat om ökade resurser för att underlätta mindre miljöbelastande resor. ¹⁹
Elektrifiering av vägtransporter	Grön	Regeringen Löfven har fattat flera beslut för att gynna elektrifiering av vägtransporterna för att uppnå ökad energieffektivitet och minskad användning av fossila drivmedel. ²⁰
Avveckling Bromma flygplats	Mörkgrön	Regeringen Löfven tog fram ett konkret förslag för att avveckla flygplatsen. ²¹ Detta stoppades dock av riksdagen. ²²

¹⁵ Regeringskansliet. (2022). *Skärpt miljöstyrning i bonus-malus-systemet*. Pressmeddelande från Finansdepartementet. 01 februari 2022. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/02/skarpt-miljostyrning-i-bonusmalus-systemet/>.

¹⁶ Regeringskansliet. (2021). *Reduktionsplikt för bensin och diesel - kontrollstation 2019*. Lagrådsremiss från Infrastrukturdepartementet. 25 mars 2021. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagratsremiss/2021/03/reduktionsplikt-for-bensin-och-diesel--kontrollstation-2019/>.

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Regeringskansliet. (2022). *Skattelättnad för arbetsresor - ett enklare och färdmedelsneutralt regelverk*. Lagrådsremiss från Finansdepartementet. 17 mars 2022. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagratsremiss/2022/03/skattelattnad-for-arbetsresor--ett-enklare-och-fardmedelsneutralt-regelverk/>.

¹⁹ Regeringskansliet. (2020). *Satsning på ökat underhåll av järnväg*. Pressmeddelande från Infrastrukturdepartementet. 14 september 2020. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/09/satsning-pa-okat-underhall-av-jarnvag/> och Prop. 2020/21:151.

²⁰ Regeringskansliet. (u.å.). *Transportsektorn elektrifieras*. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/transportsektorn-elektrifieras/>. [Hämtad: 12 april 2022].

²¹ Ds 2021:25.

²² Riksdagen. (2021). *Utskott vill vänta med beslut om stängning av Bromma flygplats*. Aktuellt. 27 maj 2021. Tillgänglig här: <https://www.riksdagen.se/sv/aktuellt/2021/maj/27/utskott-vill-vanta-med-beslut-om-stangning-av-bromma-flygplats/>. [Hämtad: 12 april 2022].

Utveckling av Arlanda	Röd	Regeringen Andersson har tillsatt en utredning för att utreda en expansion av Arlandas kapacitet. ²³
Statligt stöd SAS	Röd	Regeringen Löfven beslutade om ett stort kapitaltillskott från staten för att subventionera omfattande flygande. ²⁴
Statligt stöd Swedavia	Röd	Regeringen Löfven beslutade om en subvention till flyget i form av ekonomiskt stöd till flygplatsförvaltaren Swedavia. ²⁵
Upphandling nattågstrafik Norrland & kontinenten	Mörkgrön	Regeringen Löfven har fattat beslut för att möjliggöra upphandling av nattågstrafik i syfte att underlätta mindre miljöbelastande val av färdmedel. ²⁶
Cykelförmåner	Grön	Regeringen Löfven har beslutat om skattereformer som gynnar cykel. ²⁷
Stadsmiljöavtal	Grön	Regeringen Löfven har valt att bibehålla och även fattat beslut om att i viss mån utveckla finansieringen av mer hållbara transporter inom ramen för Stadsmiljöavtalen. ²⁸
Beskattning av gratis arbetsplatsparkering	Röd	Regeringen Löfven beslutade om en tvåårig skattebefrielse av förmånen fri parkering i anslutning till arbetsplatsen med hänvisning till pandemin. Det innebär dock en direkt subvention till biltrafik. ²⁹
Subventionspaket till biltrafik	Röd	Regeringen Andersson beslutade om ett paket med negativa reformer i slutet av mandatperioden med tillfälligt kraftigt sänkt skatt på fossila drivmedel, slopad BNP-indexering på drivmedelsskatten, generellt kontantbidrag till alla bilägare och sänkt ambitionsnivå på reduktionsplikten. ³⁰

²³ Regeringskansliet. (2022). *Nu tillsätts en utredare för Arlanda flygplats*. Pressmeddelande från Infrastrukturdepartementet. 15 februari 2022. Tillgänglig här:

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/02/nu-tillsatts-en-utredare-for-arlanda-flygplats/>.

²⁴ Regeringskansliet. (2020). *Regeringen föreslår ett kapitaltillskott om 3 150 miljoner kronor till Swedavia*. Pressmeddelande från Näringsdepartementet. Tillgänglig här:

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/06/regeringen-foreslar-ett-kapitaltillskott-om-3-150-miljoner-kronor-till-swedavia/>.

²⁵ ibid.

²⁶ Regeringskansliet. (2019). *Extra satsningar på nattåg i Sverige och till Europa*. Pressmeddelande från Finansdepartementet och Infrastrukturdepartementet. 4 september 2019. Tillgänglig här:

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/09/extra-satsningar-pa-nattag-i-sverige-och-till-europa/>.

²⁷ Regeringskansliet. (2021). *Skattelättnad för cykelförmån och skattefri uthyrning av personliga tillgångar*. Lagrådsremiss från Finansdepartementet. 17 september 2021. Tillgänglig här:

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagratsremiss/2021/09/skattelattnad-for-cykelforman-och-skattefri-uthyrning-av-personliga-tillgangar/>.

²⁸ Regeringskansliet. (2019). *Smarta transporter ska få statligt stöd*. Pressmeddelande från Finansdepartementet. 12 april 2019. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/04/smarta-transporter-ska-fa-statligt-stod/>.

²⁹ Regeringskansliet. (2021). *Förlängs skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering*. Fi2021/03915. 10 december 2021. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2021/12/forlangd-skatte--och-avgiftsfrihet-for-forman-av-fri-parkering/>.

³⁰ Regeringskansliet. (2022). *Regeringen presenterar åtgärds paket för att möta prisökningar på drivmedel och el till följd av invasionen av Ukraina*. Pressmeddelande från Finansdepartementet och Infrastrukturdepartementet. 14 mars 2022. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/03/regeringen-presenterar-atgardspaket-for-att-mota-prisokningar-pa-drivmedel-och-el-till-foljd-av-invasionen-av-ukraina/>.

Fossilfria finanser:

Betyg: Gul

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Nya placeringsregler för AP-fonderna	Gul	Regeringen har lagt fram ett lagförslag om att det krav på hållbarhetshänsyn och föredömlig förvaltning, som sedan 2019 gäller för Första till Fjärde AP-fonderna, även ska ställas på Sjätte AP-fonden ³¹ . Kravet är underordnat målet om hög avkastning och innebär inte med nödvändighet en utfasning av fossila investeringar, men under perioden har Första till Fjärde AP-fondernas investeringar i fossilt kraftigt minskat men detta främst pga. av finansiella skäl. Att samma krav ska gälla för Sjunde AP-fonden, som är den AP-fond med störst fossilt innehav, har diskuterats men ännu inte lagt fram som en proposition. ³²
Hållbarhetskrav på banksektorn	Orange	Regeringen har betonat banksektorns roll i klimatomställningen och inför lagändringar i enlighet med EU:s gröna taxonomiförordning gällande hållbarhetsrapportering. ³³ Åtgärder saknas som syftar till att reglera utlåningen till fossil verksamhet.
Statliga gröna obligationer	Grön	Regeringens beslut att utfärda gröna obligationer är bra men har i sig inte skapat några additionella investeringar, utan syftet är att få andra aktörer att utfärdat gröna obligationer för att finansiera investeringar som leder till utsläppsminskningar.
Statliga kreditgarantier för gröna investeringar i Sverige	Grön	Detta är en bra ansats men en brist är att det är begränsat till stora investeringar och att det inte är en permanent satsning. Det är dock för tidigt att bedöma hur kreditgarantierna kommer att fungera i praktiken. Beslutet bygger på Januariavtalet.
Etablering av en grön investeringsbank	Röd	I flera andra länder har offentligt finansierade gröna investeringsbanker etablerats vilket ger staten en större roll i klimatomställningen, långsiktighet för näringslivet och underlättar tillgången till kapital för mindre aktörer och investeringar.
Offentlig finansiering av fossil verksamhet utanför landets gränser	Grön	I samband med klimatförhandlingarna 2021 åtog sig regeringen att upphöra med offentlig finansiering av fossil verksamhet utanför landets gränser efter 2022. ³⁴ Detta åtagande måste omsättas i riktlinjer för offentliga institutioner som utan kryphål.

³¹ Lagrådsremiss. (2022). *Ett nytt mål för Sjätte AP-fondens placeringsverksamhet*. Tillgänglig här: [Ett nytt mål för Sjätte AP-fondens placeringsverksamhet \(regeringen.se\)](#)

³² Naturskyddsföreningen (2021). *Våra fossila pensioner*. Tillgänglig här: https://old.naturskyddsforeningen.se/sites/default/files/dokument-media/vara_fossila_pensioner_2021_03_05_0.pdf

³³ Betänkande 2021/22:FiU15

³⁴ UN Climate Change Conference UK 2021. (2021). *Statement on International Public Support for the Clean Energy Transition*. Tillgänglig här: [Statement on International Public Support for the Clean Energy Transition - UN Climate Change Conference \(COP26\) at the SEC – Glasgow 2021 \(ukcop26.org\)](#) [hämtad 2022-04-12]

Exportkrediter	Grön	Regeringens Sveriges export- och investeringsstrategi från 2019 anger att exportfinansieringssystemet ska göras förenlig med Parisavtalet, bidra till kraftigt minskade utsläpp och inte skapa inlåsnings i fossilberoende. ³⁵ Som en del av detta får krediter efter 2022 inte gå till utvinning och prospektering av fossila bränslen, vilket är ett viktigt steg i bör omfatta alla fossila aktiviteter. Beslutet bygger på Januariavtalet. Utöver detta har exportkreditinstitutionerna även börjat ställa ut gröna kreditgarantier ³⁶ och utfärdat gröna obligationer. ³⁷
----------------	------	---

Hantering av naturliga kolsänkor.

Betyg: Gul

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Rapportering om kolsänkan till EU.	Röd	Medvetet felaktiga skogliga referensvärden (FRL, forest reference level ³⁸) enligt LULUCF-förordningen rapporterades in till kommissionen. ³⁹
Agerande för minskat ansvar för kolsänkan i EU	Röd	Agerande för att få en minskad tilldelning i kolsänka vid revisionen av LULUCF-förordningen. ⁴⁰ Se faktapromemoria och miljö- och jordbruksutskottets protokoll 2021/22:16 .
Återväntning för att minska utsläppen av växthusgaser	Gul	Treårig satsning i budgetprop. 2021 som lett till uppdrag till Skogsstyrelsen ⁴¹ och ändring i LONA-förordningen ⁴² . Inga satsningar i strategiska planen inom CAP.

³⁵ Regeringskansliet. (u.å.). *Sveriges export- och investeringsstrategi*. Tillgänglig: [sveriges-export-och-investeringsstrategi.pdf \(regeringen.se\)](#)

³⁶ EKN. (2021). *Gröna kreditgaranti för banker*. Tillgänglig här: <https://www.ekn.se/garantier/banker/gron-kreditgaranti/> [hämtad 2022-04-12]

³⁷ SEK. (u.å.). *Gröna och sociala obligationer*. Tillgänglig här: <https://www.sek.se/grona-obligationer/> [hämtad 2022-04-12]

³⁸ Miljö- och energidepartementet, National forestry accounting plan for Sweden. (2019). Tillgänglig här: www.regeringen.se/4aa103/contentassets/38eaf6f23f284fb0a440b0742fe7bcf7/national-forestry-accounting-plan-for-sweden [hämtad 2022-04-10]

³⁹ European Commission, Commission Staff Working Document, Assessment of the National Forestry Accounting Plans, Brussels, 18.6.2019 SWD(2019) 213 final. Tillgänglig här: www.eumonitor.eu/9353000/1/j9vvik7m1c3qyxp/vkzj74hgc6yb

⁴⁰ Fakta-PM, 2020/21:FPM138 : COM (2021) 554 och Protokoll 2021/22:16

⁴¹ Regleringsbrev, N2021/02462. *Regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende Skogsstyrelsen*.

⁴² Regeringskansliet. (2021). *Regeländringar beslutade den 18 mars 2021*. Artikel, 25 mars 2021. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/artiklar/2021/03/regeländringar-beslutade-den-18-mars-2021/>

Energiomställning

Betyg:

Regeringen Löfven: Grön

Regeringen Andersson: Gul

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Utbyggnadstakt förnybart	Gul	2018-2020 har vindkraften ungefär dubblerats och förväntas nästan dubblas igen till 2024. ⁴³ Det finns varningstecken om minskad utbyggnadstakt efter 2025. ⁴⁴ Solceller har ökat med 165% och förväntas tredubblas igen till 2024. ⁴⁵ Betyget dras ner av att elproduktionen från reglerbar biokraft minskat med 26% trots att mängden eldad biomassa endast minskat 13% och det finns en trend mot minskad kapacitet. ⁴⁶
Kommunal tillstyrkan vindkraft	Grön	Under regeringarna Löfven och Andersson har frågan om lagändring kring kommunal tillstyrkan av vindkraft utretts ⁴⁷ och tagits till lagrådsremiss ⁴⁸ , med ett förslag från regeringen Andersson som är positivt för fortsatt utbyggnad av vindkraft.
Anslutning av havsbaserad vindkraft	Grön	Under regeringen Löfven utreddes möjligheten att reducera anslutningsavgiften för ny havsbaserad vindkraft, vilket skulle göra den mer

⁴³ Energimyndigheten. (u.å). *Vindkraftstatistik, antal verk, installerad effekt och elproduktion, hela landet, 1982-*

Statistikdatabas. Tillgänglig här:

https://pxexternal.energimyndigheten.se/pxweb/sv/Vindkraftsstatistik/Vindkraftsstatistik/EN0105_1.px/table/tableViewLayout2. [Hämtad: 12 april 2022] och Energimyndigheten. (2022). *Kortsiktsprognois vinter 2022: Energianvändning och energitillförsel år 2020–2024*. Bromma: Arkitektkopia AB. Tillgänglig här: <https://energimyndigheten.a-w2m.se/Home.mvc?ResourceId=205383>.

⁴⁴ Svensk Vindenergi. (2022). *4th quarter 2021: Including figures for full year 2021*. Statistics and forecast. Tillgänglig här:

https://svenskvindenergi.org/wp-content/uploads/2022/02/2021-Q4-statistics-and-forecast-wind-power-sweden_FINAL-2.pdf

⁴⁵ Energimyndigheten. (u.å). *Nätanslutna solcellsanläggningar, antal och installerad effekt, fr.o.m. år 2016-*

Statistikdatabas. Tillgänglig här:

https://pxexternal.energimyndigheten.se/pxweb/sv/N%c3%a4tanslutna%20solcellsanl%c3%a4ggningar/N%c3%a4tanslutna%20solcellsanl%c3%a4ggningar/EN0123_1.px/table/tableViewLayout2/?loadedQueryId=1f5d3f27-504d-4668-b762-9b7c9e4d6c7c&timeType=from&timeValue=0. [Hämtad: 12 april 2022].

⁴⁶ SCB. (2019). *Årlig energistatistik (el, gas och fjärrvärme) 2018*. Tillgänglig här: <https://www.scb.se/publikation/37671>, SCB. (2021). *Årlig energistatistik (el, gas och fjärrvärme) 2020*. Tillgänglig här: <https://www.scb.se/publikation/43313> och

Zetterlund, F. och Melin, G. (2021). *Biokraft och effektsituationen i kraftsystemet 2021*. Svebio, juni 2021. Tillgänglig här: <https://www.svebio.se/wp-content/uploads/2021/06/Biokraft-och-effektsituationen-i-kraftsystemet.pdf>

⁴⁷ SOU 2021:53 *En rättssäker vindkraftsprövning*. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/06/sou-202153/>

⁴⁸ Regeringskansliet. (2022). *Tidigt kommunalt ställningstagande till vindkraft*. Lagrådsremiss från Miljödepartementet. 25 februari 2022. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagradsremiss/2022/02/tidigt-kommunalt-stallningstagande-till-vindkraft/>.

		konkurrenskraftig. ⁴⁹ Svenska Kraftnät har av Regeringen Andersson givits i uppdrag att förbereda en utbyggnad av transmissionsnätet för att kunna ansluta havsbaserad vindkraft. ⁵⁰
Anvisade ytor för havsbaserad vindkraft	Gul	Regeringen Andersson har beslutat om havsplaner som ger möjlighet till en utbyggnad av 23–31 TWh (årligen) havsbaserad vindkraft. ⁵¹ Den har även gett Energimyndigheten i uppdrag att utreda hur och var ytterligare 90 TWh havsbaserad vindkraft kan etableras. ⁵²
Stöd till solceller och lagring	Grön	Regeringen Löfven har givit ½-1 miljarder årligen i investeringsstöd till solceller. ⁵³ Senare ersatt med skattereduktion för grön teknik (15% avdrag för solceller, 50% för lagring av egenproducerad el). ⁵⁴
Stöd till solvärme	Orange	Inget stöd till solvärme har funnits under mandatperioden och nivåerna av nyinstallation har varit mycket låga. ⁵⁵ MP är dock försvarare i frågan, genom förslag på vidare stöd. ⁵⁶
Utfasning av fossila bränslen i energisektorn	Grön	Energi- och koldioxidskatterna för kraftvärmeverk har höjts. ⁵⁷ Som ett resultat har bland annat Värtaverkets sista koleldade panna stängt, vilken hade utsläpp motsvarande 1% av Sveriges territoriella utsläpp.
Energieffektivisering i flerbostadshus	Grön	Regeringen har infört omfattande stöd för energieffektivisering av flerbostadshus och velat utöka i budgeten för 2022. ⁵⁸ SD, M, KD har ställt genom ändrad budget. ⁵⁹

⁴⁹ Regeringskansliet. (2021). *Minskade anslutningskostnader för vindkraft till havs*. Pressmeddelande från Infrastrukturdepartementet. 2 februari 2021. Tillgänglig här:

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/02/minskade-anslutningskostnader-for-vindkraft-till-havs/>.

⁵⁰ Regeringen. (2021). *Uppdrag att förbereda utbyggnad av transmissionsnät till områden inom Sveriges sjöterritorium*. Regeringsbeslut, 15 oktober 2021. Tillgänglig här:

<https://www.regeringen.se/4a9d7e/contentassets/392332f4d31a4a9ca6400a0520c27924/uppdrag-att-forbereda-utbyggnad-av-transmissionsnat-till-omraden-inom-sveriges-sjoterritorium.pdf>.

⁵¹ Havs- och vattenmyndigheten. (2022). *Havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet: Statlig planering i territorialhav och ekonomisk zon*. Tillgänglig här:

⁵² Regeringskansliet. (2022). *Sveriges första havsplaner möjliggör snabbare utbyggnad av havsbaserad vindkraft*. Pressmeddelande från Miljödepartementet och Infrastrukturdepartementet. 15 februari 2022. Tillgänglig här:

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/02/sveriges-forsta-havsplaner-mojliggor-snabbare-utbyggnad-av-havsbaserad-vindkraft/>.

⁵³ Prop. 2018/19:1 Utgiftsområde 21.

⁵⁴ Skatteverket. (u.å). *Så fungerar skattereduktion för grön teknik*. Tillgänglig här:

<https://www.skatteverket.se/privat/fastigheterochbostad/gronteknik/safungerarskatteavskattningenforgronteknik.4.676f4884175c97df4192870.html>. [Hämtad: 12 april 2022].

⁵⁵ Energimyndigheten. (2021). *Solvärme i Sverige*. Tillgänglig här: <https://energimyndigheten.a-w2m.se/Home.mvc?ResourceId=203602>.

⁵⁶ Bolund, P., Stenevi, M. och Tovatt, L. (2022). "Ge stöd till hushåll som vill byta från direktverkande el". *DN Debatt*. 18 januari 2022. Tillgänglig här: <https://www.dn.se/debatt/ge-stod-till-hushall-som-vill-byta-fran-direktverkande-el/>.

⁵⁷ Prop. 2018/19:100.

⁵⁸ Prop. 2021/22:1.

⁵⁹ 2021/22:FiU1.

Energisteget	Gul	Under Löfvens regering har satsningen Energisteget införts, avskaffats och försökt införas igen. ⁶⁰ Det är inte transparent vilka partier som hjälpt och stjalpt under resans gång, men SD, M och KD har stjalpt till slut genom ändrad budget. ⁶¹
Vita certifikat	Grön	Löfvens regering har tagit steg mot att införa ett system med vita certifikat för energibesparing inom industrin, som man anser ska införas, det dock inte kommit längre än utredningar. ⁶²
Elpriskompensation	Röd	Regeringen Andersson införde Elpriskompensation som en åtgärd att kompensera hushåll för höga elpriser under vintern 2021–2022. ⁶³ Stödet, som beräknas kosta staten 7 miljarder, har gett incitament för ökning av elkonsument för de som är nära brytpunkter i trappan av förbrukningsnivåer.

Jordbruk och klimat:

Betyg:

Regeringen Löfven: Orange

Regeringen Andersson: Röd

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Klimat inom pelare 1, Sveriges strategiska plan för jordbrukspolitiken	Orange	Reformen tillför endast ett nytt stöd i klimatsyfte inom pelare 1, mellangrödor som del i ett av tre nya ettåriga miljöersättningar. Givet storleken på CAP:s ekonomiska omfattning viktas delfrågan tyngre än övriga i den sammanvägda betygsättningen.
Klimat inom pelare 2, Sveriges strategiska plan för jordbrukspolitiken	Röd	Reformen saknar helt nya åtgärder i klimatsyfte inom pelare 2. Stöd till kolinlagrande vall slopas. Investeringsstödet för anläggning av våtmarker kan fortsatt <u>inte</u> sökas i klimatsyfte. Givet storleken på CAP:s ekonomiska omfattning viktas delfrågan tyngre än övriga i den sammanvägda betygsättningen.
Sveriges ingång i EU förhandlingar om jordbruk och klimat	Gul	Regeringen stödjer högre miljö- och klimatambitioner inom EU. Otydligt om ambitionerna även om fattar Sverige. Strategisk plan får underkänt på miljöområdet i den strategiska miljöbedömningen.

⁶⁰ Prop. 2021/22:1.

⁶¹ 2021/22:FiU1.

⁶² Dir. 2021:82.

⁶³ Regeringskansliet. (2022). *Kompensation för höga elpriser*. Pressmeddelande från Finansdepartementet och Infrastrukturdepartementet. 21 januari 2022. Tillgänglig här:

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/01/kompensation-for-hoga-elpriser/>.

Kommittédirektiv fossiloberoende jordbruk - januariavtalet	Gul	Bra att regeringen tillsätter en utredning om hur jordbruket kan öka sitt fossiloberoende. Olyckligt att kommittédirektivet endast riktar in sig på 10% av jordbrukets totala klimatpåverkan.
Utvidgad klimatpremie för arbetsmaskiner	Grön	Positivt att SEK 10 miljoner avsätts för miljöarbetsmaskiner 2022. Liten effekt på lantbrukets totala klimatpåverkan. ⁶⁴
Regeringen förlänger biogasstödet	Grön	Positivt att biogasstödet förlängdes genom att tillföra SEK 100 miljoner under 2019. Större satsningar på cirkulär drivmedelsproduktion behövs. ⁶⁵
Krispaket med dieselsubventioner till jordbruket	Röd	Våren 2022 föreslog regeringen Anderssons ett krispaket till lantbruksföretag som bland annat innehöll 800 miljoner till ytterligare dieselskattenedsättning, i satsningen saknades stöd till förnybara drivmedel. ⁶⁶

Biologisk mångfald

Jordbruk och biologisk mångfald

Betyg: Gul

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Finansiering av jordbrukarstöd	Gul	Regeringen ökade (i höstbudget 2021) Sveriges medfinansiering till den strategiska planen för att väga upp för minskad budget från EU och öka ytterligare något. Detta är positivt då mer pengar kan gå till miljöåtgärder. I vårbudgeten 2021 kom pengar från EU:s återhämtningsfond riktade till jordbruket. Den största delen av dessa pengar kom dock inte jordbruket till godo då medfinansieringen av landsbygdsprogrammet samtidigt sänktes. ⁶⁷ Därför blev ökningen bara 400 miljoner i stället för de möjliga 1,4 miljarder kronor.
Sveriges strategiska plan (SP) för jordbrukspolitiken 2023–2027 ⁶⁸	Orange	Även om EU:s jordbrukspolitik, CAP, gjort vissa förändringar för ökade miljöåtgärder består Sveriges implementering i praktiken av ytterst små förbättringar vad gäller biologisk mångfald.

⁶⁴ Regeringskansliet (2021). *Fler fordon och arbetsmaskiner ska omfattas av regeringens klimatpremie*.

Pressmeddelande från Miljödepartementet, 16 december 2021. Tillgänglig här: [Fler fordon och arbetsmaskiner ska omfattas av regeringens klimatpremie - Regeringen.se](#)

⁶⁵ Jordbruksverket. (2019). *Biogasstöd 2019*. Tillgänglig här: [Biogasstöd 2019 - Jordbruksverket.se](#)

⁶⁶ Promemorians, Fi2022/00535. Sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs-, och vattenbruk.

⁶⁷ Proposition 2020/21:100

⁶⁸ <https://www.regeringen.se/4af4aa/contentassets/d5087edd9e184138be1cb46153c0d91c/uppdrag-att-overlamna-forslag-till-sveriges-strategiska-plan-for-den-gemensamma-jordbrukspolitiken-20232027-till-europeiska-kommissionen.pdf>

		Miljökonsekvensbeskrivningen är tydlig med att SP inte gör tillräckligt för att vända förlusten av biologisk mångfald. Naturskyddsföreningen hade velat se skarpare ettåriga miljöersättningar (ecoschemes) för att gynna biologisk mångfald, som tex. Utökad betesdrift och blommande kantzoner. Inget nytt stöd finns för detta, enbart en förflyttning av ekologisk produktion. Det finns heller inga stöd för att skapa incitament för en minskad användning av bekämpningsmedel, i linje med EU:s målsättningar. Små förbättringar finns dock i pelare 2, som höjt investeringsstöd för våtmarker samt en satsning för samarbetsprojekt som gynnas biologisk mångfald.
Naturbetesmarker	Gul	Under mandatperioden har ersättningen för att sköta naturbetesmarker höjts både 2021 och från 2023. Detta är mycket välkommet även om höjningen behöver bli betydligt större för att täcka kostnaderna. Vissa försämringar (tex att ta bort åtagandeplanerna, dvs specifika skötselvillkor) har dock gjorts. Naturskyddsföreningen hade också velat se mer styrning mot beteshållning även i andra stöd i strategisk plan. Restaurering av betesmarker omvandlas till ett nationellt stöd och det är ännu oklart hur denna utformas.
Ekologiskt i livsmedelsstrategin	Gul	Pengar till ekologiskt lantbruk togs bort i livsmedelsstrategins andra handlingsplan 2019. Satsningarna återkom och utökades dock i handlingsplan 3 vilket i praktiken gav pengar alla år för att utveckla produktion och konsumtion. Budgeten ligger på 25 miljoner per år vilket fortfarande är lågt. Målsättningar och satsningar på ekologiskt ses som viktigt både för att gynna ett mer hållbart jordbruk och för att uppnå livsmedelsstrategins egen skrivelse om att relevanta miljömål ska nås. I livsmedelsstrategins handlingsplan har regeringen satt upp mål om 30 procent brukad areal och 60 procent i offentlig konsumtion ekologisk till 2030.⁶⁹

⁶⁹ Regeringskansliet. (2021). *Regeringen lanserar ny handlingsplan för livsmedelsstrategin*. Artikel från Näringsdepartementet, 21 januari 2021. Tillgänglig här: [Regeringen lanserar ny handlingsplan för livsmedelsstrategin - Regeringen.se](#)

Pollinerings­satsningen	Grön	Pollinerings­satsningen var en del av januariavtalet och är en treårig satsning på 70 miljoner kr per år. Här ingår utökat LONA-stöd för lokala pollineringsåtgärder, miljöövervakning av pollinatörer samt åtgärder för att hjälpa de mest hotade arterna.
Differentierad skatt för bekämpningsmedel	Orange	Att förändra skatten på växtskyddsmedel till en indikatorbaserad differentierad variant skulle gynna medel med låg risk och minska användningen av högriskmedel. I ett sådant skattesystem bör flera faktorer vägas in, och risk för pollinatörer väga tungt. Trots tidigare utredning ⁷⁰ är inga förslag lagda och ingen ny utredning tillsatt sedan 2017.

Skydd av skog
Betyg: Orange

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Anslag till skydd av skog	Grön	Regeringen har flera år föreslagit höga anslag till skydd av värdefull natur, med undantag för i 2020 års budgetförslag. ⁷¹ Anslaget till Skogsstyrelsen, som ska räcka till både nekade tillstånd i fjällnära och formellt skydd, har däremot varit otillräckligt under flera år och under 2021 skyddades historiskt lite skog av myndigheten på grund av detta.
Nyckelbiotopsinventering	Röd	Nyckelbiotopsinventeringen är ett avgörande underlag för skyddsarbetet. Uppdraget om landsomfattande nyckelbiotopsinventering drogs tillbaka 2019 och i prop. 2021/22:58 föreslår regeringen att all inventering och registrering av nyckelbiotoper upphör. ⁷²
Skydd av fjällskogar	Grön	I prop. 2021/22:58 föreslår regeringen att 140 000 ha fjällnära skog ska skyddas på statlig mark. ⁷³ I budgetpropositionen för 2022 föreslog man att 2 miljarder skulle satsas på skydd skog, där fjällnära var inkluderat. ⁷⁴
Frivillighet i det formella skyddet	Röd	Förslaget i prop. 2021/22:58 bygger på ett befintligt arbetssätt som i Riksrevisionens utvärdering visat sig ge både lägre kostnadseffektivitet och naturvårdskvalitet i skyddet. Förslaget medför att myndigheternas strategiska arbete försvåras och ger

⁷⁰ SOU 2017:102. *Skatt på kadmium i vissa produkter och kemiska växtskyddsmedel.*

⁷¹ Proposition 2019/20:1

⁷² Proposition 2021/22:58

⁷³ Proposition 2021/22:58

⁷⁴ Proposition 2021/22:1

		ökad risk för att skyddsvärda skogar avverkas, tvärt emot regeringens uttalade ambitioner.
Nya och utvidgade nationalparker	Gul	Bra att fyra nya nationalparker föreslås i nuvarande ekoparker, men regeringen har i prop. 2021/22:58 bortsett från förslaget i SOU 2020:73 om en översyn av nationalparksplanen för att kraftigt öka takten i nationalparksbildandet. ⁷⁵ Regeringen tydliggör inte heller att Sveaskogs mark i berörda ekoparker ska överföras till Naturvårdsverket, vilket föreslås i betänkandet.
Ersättningsmark Sveaskog	Gul	Bra att regeringen i prop. 2021/22:58 föreslår att Sveaskogs mark ska användas som ersättningsmark ⁷⁶ , men omfattningen är för liten och utgår i hög grad från befintligt markförsäljningsprogram. Sveaskogs skogsinnehav möjliggör en satsning som bättre matchar behovet och Naturskyddsföreningen föreslog ett omfattande markersättningspaket i uppropet Vår skog.
Vetenskapligt råd och ny bristanalys för biologisk mångfald i skogen	Orange	I SOU 2020:73 föreslogs att ett vetenskapligt råd för biologisk mångfald i skogen inrättas som bland annat skulle stödja myndigheterna i genomförandet av en ny bristanalys för biologisk mångfald. ⁷⁷ Regeringen har inte lämnat några skarpa förslag kring detta i prop. 2021/22:58. ⁷⁸
EU-initiativ som skulle bidra till skyddet av skog	Röd	Regeringens tydliga ambition är att skyddsvärda skogar inte ska avverkas, vilket man själv inte lyckas förhindra. Ändå motarbetar regeringen lagförslag från EU om att skapa ett gemensamt skogsövervakningssystem, vilket skulle kunna bidra till att Sverige i större utsträckning lyckas förhindra avverkning av skyddsvärda skogar.

Hållbart skogsbruk

Betyg: Rött

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Alternativa skogsbruksmetoder och hållbart skogsbruk	Orange	Regeringen har aktivt motarbetat flera EU-initiativ som innefattar en omställning till ett hållbart och naturnära skogsbruk. I prop. 2021/22:58 föreslår regeringen en rådgivningskampanj som inkluderar bl.a användning av alternativa bruksmetoder. ⁷⁹

⁷⁵ Proposition 2021/22:58 och SOU 2020:73, *Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen*.

⁷⁶ Proposition 2021/22:58

⁷⁷ SOU 2020:73, *Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen*.

⁷⁸ Proposition 2021/22:58

⁷⁹ Proposition 2021/22:58

		Inga konkreta förslag på mål för alternativa har lagts fram.
Staten som föregångare i hållbart skogsbruk	Orange	Avseende Sveaskog har regeringen inte hörsammat de många kraven från civilsamhället om ett sänkt avkastningskrav. Regeringen har gett Statens fastighetsverk i uppdrag att verka för att miljömålen nås, samt att, tillsammans med Fortifikationsverket, fortsätta arbetet med grön infrastruktur och ekosystembaserat skogsbruk. Regeringen avser ge de två myndigheterna i uppdrag att se över hur de kan verka som föregångare i hållbart skogsbruk.
Kunskap för skogsbruksplanering	Röd	Regeringen motsätter sig EU:s förslag om ett skogsövervakningsramverk för att kunna bedöma tillståndet i skogarna. I prop. 2021/22:58 föreslår regeringen att all inventering och registrering av nyckelbiotoper upphör. ⁸⁰ Regeringen har även avstått från att säkerställa att kunskapskravet implementeras i skogsbruket genom att i prop. 2021/22:58 helt bortse från det förslag som lades i SOU 2020:73. ⁸¹
Regelverk för skogsbruket	Röd	I prop. 2021/22:58 bedömer regeringen ett uppdrag till Skogsstyrelsen om regelförenklingar i syfte att stärka äganderätten och underlätta villkoren för skogssektorn. ⁸² De förslag som SOU 2020:73 lämnade bör ingå, vilket inskränker på renskötselrätten. ⁸³ Regeringen har inte lagt fram några förslag för en sammanhållen och tydlig lagstiftning.
Sektorsansvaret	Rött	I Dir. 2019:46 ger regeringen utredaren i uppdrag att belysa sektorsansvaret. ⁸⁴ SOU 2020:73 tydliggjorde att det inte går att göra utan att först göra en översyn av rådande skogspolitik ⁸⁵ , något som regeringen inte har föreslagit eller genomfört.
Nationellt mål för ökad hållbar tillväxt	Orange	I prop 2021/22:58 aviserar regeringen att den avser ge Skogsstyrelsen i uppdrag att ta fram ett mål för ökad hållbar tillväxt. ⁸⁶ Regeringen bedömer att målet bör vara politiskt beslutat. Regeringen lämnar inte förslag om att arbetet ska ske inom ramen för miljö kvalitetsmålen. Samtidigt framhåller regeringen att tillväxt bör ske bl.a genom klimatanpassning och ökad biologisk mångfald.
EU-initiativ som skulle bidra till ett hållbart skogsbruk	Röd	Regeringen har aktivt motarbetat flera förslag från EU-kommissionen som skulle kunna leda till ett förbättrat skogsbruk i Sverige. T.ex. avskogningslagen, flera

⁸⁰ Proposition 2021/22:58

⁸¹ Proposition 2021/22:58 och SOU 2020:73 *Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen.*

⁸² Proposition 2021/22:58

⁸³ SOU 2020:73 *Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen.*

⁸⁴ Direktiv 2019:4, *Tilläggsdirektiv till KAM-utredningen.*

⁸⁵ SOU 2020:73, *Tilläggsdirektiv till KAM-utredningen*

⁸⁶ Proposition 2021/22:58

		delar av EU-skogsstrategi, Taxonomi-förslaget, LULUCF.
--	--	---

Artskydd

Nyckelfrågans betyg: Orange

Regeringen Löfven: Orange

Regeringen Andersson: Rött

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Överträdelseärende varg.	Orange	Redan i mars 2010 lämnade Naturskyddsföreningen, WWF och Rovdjursföreningen ett formellt klagomål om fördragsbrott gällande den svenska licensjakten på varg. Efter återkommande licensjakter inledde EU-kommissionen ett så kallat överträdelseärende och krävde svar från svenska regeringen eftersom man ansåg att licensjakten bröt mot Art- och habitatdirektivets artikel 12 och 16. Trots detta har de svenska licensjakterna på varg fortsatt nu senast under vintern 2022.
Jakttider	Röd	Beslut om nya jakttider fattades i juni 2021 men regeringen återkom sedan i juli samma år med en ändring efter påtryckningar från jaktintresset. Det gällde den förkortade ripjakten och där gjorde regeringspartierna en kompromiss där man gick jaktintresset till mötes när det gäller ripjakten men tillfälligt stoppade den beslutade vårjakten på ejder. I stort sett har regeringen tillmötesgått jaktintresset i sitt beslut om nya jakttider, bland annat har man infört skyddsjakt på enskilt initiativ på storskarv, trana och sångsvan vilket är mycket olyckligt och bland annat kommer att bidra till ökad blyspridning i naturen. Jakttiderna strider också mot Art- och habitatdirektivet eftersom man tillåter jakt och hundträning under brunst-, spel-, parnings- och yngeltid samt under den tid när ungarna är beroende av föräldrarna för att överleva (t ex licensjakten på lodjur).
Regeringens beslut om licensjakt på gråsäl och knubbsäl	Röd	I december 2021 beslutade regeringen om ändringar i jaktförordningen som möjliggör för Naturvårdsverket att besluta om licensjakt på gråsäl och knubbsäl. Man menar att växande sälpopulationer medför konsekvenser för fiskbestånden. Men en ny studie från Stockholms universitet visar att de verkliga problemen i Östersjön är klimatförändringar, övergödning och kustfisket. På västkusten har knubbsälarna sedan 1988 varit utsatta för återkommande virusutbrott vilket gör att licensjakt

		kan utgöra en risk för beståndens fortlevnad. Även här är forskarna kritiska till regeringens beslut.
Artskyddsutredningens förslag	Grön el. mörkgrön	Utredningen lämnar flera viktiga förslag om hur artskyddet kan stärkas och bli mer effektivt, hur lagstiftningen kan bli tydligare och hur naturvårdsdirektiven kan genomföras bättre i svensk lagstiftning samt föreslår utökade möjligheter till ersättning för markägare. Utredningen lämnar också förslag på hur artskyddsbrott (exempelvis olaglig handel och smuggling av skyddade arter) kan förhindras. Utredningen föreslår också lagändringar som gör att kraven i överträdelseärendet om tumlare efterlevs.
Regeringen har inte lämnat proposition	Orange	Följden av att regeringen inte har fullföljt utredningens förslag gör att vi har en otydlig lagstiftning som inte lever upp till naturvårdsdirektiven och att Sverige inte heller klarar EU-kommissionens krav vad gäller genomförande av artikel 12.4 livsmiljödirektivet i överträdelseärendet om tumlare.

Marint skydd

Nyckelfrågans betyg: Grön

Regeringen Löfven: Grönt

Regeringen Andersson: Orange

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Generellt förbud mot bottentrålning i skyddade områden	Gul	Regeringen Löfven lovade i januariavtalet och regeringsförklaringen 2019 ⁸⁷ att införa ett generellt förbud mot bottentrålning i skyddade havsområden. Ett regeringsuppdrag gavs till HaV 2020 ⁸⁸ , en specifik budgetpost på 4 mkr avsattes 2021 ⁸⁹ , men sedan har regeringen varit senfärdiga att agera och inget generellt förbud har införts – enbart en ny utredning om potentiella lagändringar för att genomföra ett förbud mot bottentrålning i skyddade områden

⁸⁷ Regeringskansliet. (2019). *Regeringsförklaringen den 21 januari 2019*. Tal från Statsrådsberedningen. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/tal/20192/01/regeringsforklaringen-den-21-januari-2019/>.

⁸⁸ Havs- och Vattenmyndigheten. (u.å). *Förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden (2020)*.

Regeringsuppdrag. Tillgänglig här: <https://www.havochvatten.se/om-oss-kontakt-och-karriar/om-oss/regeringsuppdrag/regeringsuppdrag/forbud-mot-bottentrallning-i-marina-skyddade-omraden-2020.html>. [Hämtad: 12 april 2022].

⁸⁹ Prop. 2020/21:1 Utgiftsområde 20.

		<i>innanför</i> trålgränsen tillsattes av regering Andersson i mars 2022. ⁹⁰
Fortsatt budgetsatsning på marint skydd	Grönt	Regeringen har avsatt 50 mkr per år 2019 ⁹¹ och 2020 ⁹² som en fortsättning av satsningen på marint skydd inom Rent hav (beslut 2017). ⁹³ Beloppet tillägnat länsstyrelser ströks dock i budgeten för 2021 ⁹⁴ , men ytterligare satsning på länsstyrelsernas arbete aviserades i budgeten för 2022. ⁹⁵
Sverige ställer sig bakom 30% skydd av världshaven till 2030	Grönt	I en avsiktsförklaring med andra länder har Sverige ställt sig bakom 30 procent skydd av världens hav till 2030. Dock handlar det enbart om en avsikt och inget beslut.
Beslut om fiskeregleringar i fyra skyddade områden i Kattegatt	Mörkgrönt	Beslut om att gå fram med en s.k. gemensam rekommendation tillsammans med Danmark och Tyskland om fiskeregleringar i fyra halländska marina skyddade områden för EU-kommissionen att lagstifta om. Områdena blir helt fria från bottentrålning och får fiskefria zoner.
Uppdrag till HaV att utarbeta fiskeregleringar i skyddade områden under GFP	Grönt	Regeringen har gett uppdrag åt HaV att utarbeta s.k. gemensamma rekommendationer med grannländer inom EU för fiskeregleringar i skyddade områden.
Sverige ställer sig bakom 30% skydd av Östersjön, inklusive 10% strikt skydd	Mörkgrön	Under framtagandet av den nya Aktionsplanen för Östersjön inom HELCOM stod regeringen bakom förslaget om att skydda 30 procent av Östersjön, inkl. 10 procent strikt skydd, till 2030.
Bättre skydd för tumlare	Grönt	Regeringen gav HaV i uppdrag att utarbeta gemensamma rekommendationer för fyra skyddade områden för tumlare efter påtryckningar från EU-kommissionen. EU-kommissionen har beslutat om fiskeregleringar i två av dessa, efter att svenska regeringen tillsammans med grannländer gått fram med en gemensam rekommendation.
Sverige har inte införlivat artikel 6.2 art- och habitatdirektivet	Gul	I juli 2020 startade EU-kommissionen ett överträdelseärende mot Sverige gällande brister i skydd av tumlare och att Sverige bl.a. inte uppfyller kraven på förebyggande åtgärder i skyddade områden. Först i mars 2022 tillsatte regeringen en utredning ⁹⁶ ,

⁹⁰ Kommittédirektiv Dir. 2022:22.

⁹¹ Prop. 2018/19:1 Utgiftsområde 20.

⁹² Prop. 2019/20:1 Utgiftsområde 20.

⁹³ Regeringskansliet. (2017). *Stor satsning på rent hav*. Pressmeddelande från Miljödepartementet och Utrikesdepartementet. 29 augusti 2017. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/08/stor-satsning-pa-rent-hav/>.

⁹⁴ Prop. 2020/21:1.

⁹⁵ Prop. 2021/22:1.

⁹⁶ Kommittédirektiv Dir. 2022:22.

		trots att man först lovat att införa relevanta lagändringar till slutet av 2021.
Inget nytt etappmål för marint områdesskydd	Orange	Regering Andersson har valt att inte besluta om nytt etappmål för marint skydd inom miljömålssystemet, trots förslag från miljömålsberedningen och av regeringen Löfven aviserad havsmiljöproposition baserad på dessa.
Uppdrag till HaV att utreda hur reglering av fiske bättre kan uppfylla Natura 2000 krav	Grönt	Regeringen uppdrog åt HaV att ge utreda hur regleringar av fiske bättre kan uppfylla Naturabestämmelserna, samt ge förslag på ett system för detta. Dock var uppdraget något otydligt, varför myndigheten inte gav något sådant förslag.

Hållbart fiske

Nyckelfrågans betyg: Gul

Regeringen Löfven: Gul

Regeringen Andersson: Orange

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Fiskekvoter baserat på vetenskaplig rådgivning	Grön	Enligt kommenterade dagordningar inför ministerråden i EU är regeringens ståndpunkt att bl.a. kvoter ska beslutas i linje med EU:s gemensamma fiskeripolitik och Sverige står generellt bakom att fiskekvoter sätts enligt vetenskaplig rådgivning. ⁹⁷ Men vissa kvoter har satts över vetenskaplig rådgivning och det går inte att verifiera hur Sverige agerat under förhandlingarna, då det inte finns några offentliga protokoll.
Stopp för fiske efter torsk	Grönt	Regeringen var pådrivande inom EU ⁹⁸ att införa ett stopp för fiske efter Östersjötorsk som en nödgärd för att rädda beståndet. Dock kommer stoppet som en sista utväg och innehöll en kvot för bifångst av torsk.
Åtgärder för att rädda bestånd av sill/strömming	Gult	Regeringen gav HaV i uppdrag att utreda hur fiskeregleringarna kan utvecklas för att skydda kustlekande bestånd av sill i Norra Egentliga Östersjön ⁹⁹ . Regeringen har däremot inte agerat på riksdagens eller miljömålsberedningens förslag på utflyttad trålgräns som relevant åtgärd.

⁹⁷ Näringsdepartementet, Sekretariatet för EU och internationella frågor. Rådets möte (jordbruks- och fiskeministrarna) den 11–12 oktober 2021; den 12–13 december 2021 och den 19–20 oktober 2020.

⁹⁸ Regeringskansliet. (2019). *Regeringen vill se nödgärder för Östersjötorsken*. Pressmeddelande 03 juni 2019.

Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/06/regeringen-vill-se-nodatgarder-for-ostersjotorsken/> och Melin, M. (2019). "Lövin: Vi hade önskat ett förbud för hela Östersjön". *Sveriges Radio*, 23 juli 2019.

Tillgänglig här: [Lövin: Vi hade önskat ett förbud för hela Östersjön - Nyheter \(Ekot\) | Sveriges Radio](https://www.havochvatten.se/om-oss-kontakt-och-karriar/om-oss/regeringsuppdrag/regeringsuppdrag-forstarkt-skydd-av-kustlekande-sillbestand-i-norra-egentliga-ostersjon-2021.html)

⁹⁹ Hav och Vatten. (2021). *Förstärkt skydd av kustlekande sillbestånd i norra Egentliga Östersjön (2021)*. Tillgänglig här: <https://www.havochvatten.se/om-oss-kontakt-och-karriar/om-oss/regeringsuppdrag/regeringsuppdrag-forstarkt-skydd-av-kustlekande-sillbestand-i-norra-egentliga-ostersjon-2021.html> [hämtad 2022-04-13]

Skonsamt och selektivt fiske	Gult	Regeringen har fortsatt sin budgetsatsning på utveckling av selektiva och skonsamma fiskeredskap ¹⁰⁰ . HaV delgavs även ett uppdrag att redovisa hur myndigheten arbetar för att fördela kvoter till skonsamt fiske ¹⁰¹ , men utan uppmaning att arbetet ska förstärkas, samtidigt som regeringen uppdragit åt HaV att gå vidare med individuella kvoter för bl.a. bottentrålfisket ¹⁰² som riskerar att försvåra övergången till skonsammare metoder.
Minskad bottentrålning i känsliga områden	Orange	I samband med uppdrag om ett stopp för bottentrålning i skyddade områden bad regeringen HaV att redovisa var bottentrålning bedrivs innanför trålgränsen ¹⁰³ , men utan uppmaning om att det ska minskas. Detta trots att JA beskriver att bottentrålning ska begränsas i känsliga områden.
Ålfiske	Röd	Trots att ett svenskt fiskestopp efter den akut hotade europeiska ålen är något som Sverige själv har rådighet över har inget sådant stopp för ålfiske beslutats av regeringen. Regeringen har dessutom inte motsatt sig HaVs förslag att upprepade gånger förlägga ett tre månaders fiskestopp när det har som minst effekt, trots att intentionen med EU-beslutet var att skydda vandrande ål ¹⁰⁴ .
Frivilligt återköp av ålfiskerättigheter	Gult	I enlighet med JA har regeringen uppdragit åt HaV att ge förslag på hur ett frivilligt program för återköp av ålfiskerättigheter kan genomföras, men det är enligt myndigheten svårgenomfört och regeringen har sedan inte agerat på det.
Förstärkt fiskerikontroll	Gult	Regeringen har enligt JA givit HaV i uppdrag att föreslå hur försök med kameraövervakning på fiskebåtar kan införas ¹⁰⁵ . En budgetsatsning på 3 mkr gjordes 2021 ¹⁰⁶ ,

¹⁰⁰ Proposition, 2018/19:1; Proposition 2019/20:1; Proposition 2020/21:1; Proposition 2021/22:1 och Regleringsbrev avseende Havs- och Vattenmyndigheten, M2021/00427; M2020/00266; M2019/00209/Nm och M2018/00254/Nm.

¹⁰¹ Hav och Vattenmyndigheten. (2020). *Skonsamma fiskemetoder (2020)*. Tillgänglig här: <https://www.havochvatten.se/om-oss-kontakt-och-karriar/om-oss/regeringsuppdrag/regeringsuppdrag/skonsamma-fiskemetoder-2020.html> [hämtad 2022-04-13]

¹⁰² Havs- och vattenmyndigheten. (2020). *Utvärdering av system med individuella fiskemöjligheter*. Tillgänglig här: <https://www.havochvatten.se/download/18.3b63ec651740ce159909327d/1598878369378/ru-redovisning-1374-20-demersala-fiskemojligheter.pdf> och Regeringskansliet. (2022). *Fiskerättigheter ska utredas vidare*. Pressmeddelande från Näringsdepartementet, 21 januari 2022. Tillgänglig här: [Fiskerättigheter ska utredas vidare - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/01/fiskerattigheter-ska-utredas-vidare)

¹⁰³ Regeringskansliet. (2020). Diarienummer: N2020/00130/FJR. *Uppdrag om generellt stopp för bottentrålning i skyddade områden*.

¹⁰⁴ EUR-Lex. (2019). Document 32019R0124: *Fixing for 2019 the fishing opportunities for certain fish stocks and groups of fish stocks, applicable in Union waters and, for Union fishing vessels, in certain non-Union waters*. Tillgänglig här: [EUR-Lex - 32019R0124 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/124/oj)

¹⁰⁵ Havs- och vattenmyndigheten. (2021). *Försök med kamerabevakning av fiskefartyg (2021)*. Tillgänglig här: <https://www.havochvatten.se/om-oss-kontakt-och-karriar/om-oss/regeringsuppdrag/regeringsuppdrag/forsok-med-kamerabevakning-av-fiskefartyg-2021.html> [hämtad 2022-04-13]

¹⁰⁶ Proposition 2020/21:1 Utgiftsområde 20.

		men samtidigt har Kustbevakningen varnat ¹⁰⁷ för att myndigheten inte kan genomföra sina miljöuppdrag, vilket inkluderar fiskerikontroll, om inte deras budget stärks.
Pådrivande inom EU för anpassade fångstkvoter och fångstmetoder för hållbarare bestånd	Gult	Detta var en punkt som utlovades i januariavtalet, men förutom att driva igenom ett stopp för torskfiske (se ovan) har regeringen inte varit tillräckligt drivande för att säkra att samtliga kvoter sätts enligt vetenskapliga rekommendationer. Sverige har inte lagt reservationer i kvotbesluten, vilket annars är ett sätt att tydliggöra sin position för de andra länderna.
Licensjakt på säl	Rött	Regeringen har beslutat att införa licensjakt på säl ¹⁰⁸ för att minska sälens inverkan på fisket, samt att stärka fiskbestånden, främst torsk, då säl sprider parasiter. Detta trots att evidensen än så länge är högst otydlig om detta skulle ha en positiv effekt på bestånden ¹⁰⁹ .
Miljömålsberedningens förslag för ett mer hållbart fiske	Orange	I sitt havsbetänkande gav miljömålsberedningen ¹¹⁰ flera bra förslag för ett mer miljömässigt hållbart fiske. Dock har regering Andersson valt att inte agera på detta, trots att regering Löfven utlovat en havsmiljöproposition baserat på betänkandet.

Övergödning

Betyg: Gult

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Ökat åtgärdsarbete	Grön	Bra att regeringen ökat LOVA-anlagen till lokala åtgärder mot övergödning, men mer behöver göras.
Skatt på handelsgödsel	Orange	Skatt på mineralgödsel var ett av förslagen i Miljömålsberedningen som sållades bort på grund av motstånd från flera partier.
Krav på återföring av kväve och fosfor	Gul	Trots att de flesta partier är positiva till någon form av krav på återföring av kväve och fosfor till

¹⁰⁷ Tullkust. (u.å.). *Ett samhällskritiskt uppdrag med omöjliga förutsättningar - om resursurholningen för Kustbevakningen*. Tillgänglig här: https://www.tullkust.se/assets/general/Rapport_Ett-samhällskritiskt-uppdrag-med-omöjliga-förutsättningar.pdf; Alskog, J. (2021). "Kustbevakningens gd: "Händer det något är det vi som får skulden". *Altinget*, 18 maj 2021. Tillgänglig här: [Kustbevakningens gd: "Händer det något är det vi som får skulden" - Altinget: Miljö och Energi](https://www.regeringen.se/4a9d6a/contentassets/f742d360a50a4e59b8070eecd5640fa2/svenska-naturskyddsforeningen.pdf) och Kustbevakningen. (u.å.). Budgetunderlag 2022–2024. Tillgänglig här: [kustbevakningens-budgetunderlag-2022-2024.pdf](https://www.regeringen.se/4a9d6a/contentassets/f742d360a50a4e59b8070eecd5640fa2/svenska-naturskyddsforeningen.pdf)

¹⁰⁸ Regeringskansliet. (2021). *Regeringen möjliggör licensjakt på gråsäl och knubbsäl*. Pressmeddelande från Näringsdepartementet 22 december 2021. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/12/regeringen-mojliggor-licensjakt-pa-grasal-och-knubbsal/>

¹⁰⁹ Naturskyddsföreningen. (2020). *Yttrande över Naturvårdsverkets förslag på jakttider*. Remissvar, 14 januari 2020. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/4a9d6a/contentassets/f742d360a50a4e59b8070eecd5640fa2/svenska-naturskyddsforeningen.pdf>

¹¹⁰ SOU 2020:83, *Havet och människan*.

		kretsloppet har regeringen inte presenterat några förslag i linje med detta.
Krav på mindre läckage från små avlopp	Röd	Regeringen går inte vidare med krav på avloppsdeklaration för små avlopp som föreslogs i utredningen Vagar till hållbara vattentjänster. ¹¹¹ I stället sänker man kraven på små avlopp genom att öka flexibiliteten och endast kräva att reningsnivån ska vara "godtagbar".

Strandskydd

Betyg: Rött

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Det generella strandskyddet	Röd	Dåligt att regeringen minskar det generella strandskyddet vid små sjöar och vattendrag. Genom att göra det försvinner stora arealer naturskydd – när vi egentligen borde skydda mer natur.
Lättare att bygga strandnära på landsbygden	Röd	Regeringen föreslår mycket tillåtande så kallade "särskilda skäl" som ska göra det lättare att få bygga strandnära på landsbygden. De nya reglerna riskerar att leda till att de redan generösa dispensgivningarna kommer att öka rejält.
Skärpt strandskydd i exploaterade områden	Orange	Regeringen föreslår endast ett förtydligande i strandskyddsreglerna om att stor restriktivitet ska gälla vid dispensgivning i exploaterade områden. Detta innebär i praktiken inte någon skärpning av lagstiftningen eftersom reglerna redan ska tillämpas restriktivt.
Bättre tillsyn	Orange	Regeringen föreslår att länsstyrelsen alltid ska pröva dispenser som ges i kust- och skärgårdsområden. Även om detta innebär en viss skärpning av strandskyddsutredningens förslag så innebär det ändå en försämring jämfört med situationen idag då kust och skärgård har ett starkare skydd i strandskyddslagstiftningen.

¹¹¹ SOU 2018:34 *Vagar till hållbara vattentjänster*.

Hållbart samhället

Regeringens agerande i miljörättsliga frågor

Betyg:

Regeringen Löfven: Grön

Regeringen Andersson: Röd

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Hanteringen av Klimaträtsutredningens förslag	Grön Löfven /Röd Andersson	Regeringen Löfven med Miljöpartiet tillsatte en utredning för att ta fram ändringar i miljöbalken som Naturvårdsverket och Klimatpolitiska rådet efterlyst. ¹¹² Regeringen Andersson lät inte förslaget bli proposition i riksdagen.
Hanteringen av förslagen från utredningen En rättssäker vindkraftsprövning.	Grön	Utredningen ¹¹³ tog fram förslag om att styra upp reglerna om kommunal tillstyrkan av vindkraft (det "kommunala vetot") och förslaget har lagts till proposition. ¹¹⁴
Preem AB:s ansökan om utbyggnad av Preemraff i Lysekil	Grön	Regeringens val att lyfta upp prövningen genom förbehåll ¹¹⁵ och andra politiska insatser bidrog starkt till att Preem AB drog tillbaka sin ansökan. ¹¹⁶
Cementa AB:s ansökan om tillstånd enligt en tillfällig "Lex Cementa"	Röd	Regeringens tillstånd till Cementas kalkstenstäkt ¹¹⁷ innebar ett svårt ingrepp i miljörättens funktionssätt och risker för Gotlands grundvatten. ¹¹⁸ Samtliga riksdagspartier var medskyldiga till det skadliga beslutet. ¹¹⁹
SKB:s ansökan om slutförvar för utbränt kärnbränsle	Grön Löfven/ Röd Andersson	Regeringens beslut ¹²⁰ om tillstånd till ett slutförvar till över 10 000 ton höggradigt radioaktivt avfall innebär stora risker ¹²¹ för liv och hälsa för de framtida befolkningen i tusentals år.

¹¹²SOU 2021:53 En rättssäker vindkraftsprövning

¹¹³ SOU 2021:53 En rättssäker vindkraftsprövning

¹¹⁴ Prop. 2021/22:210 Tidigt kommunalt ställningstagande till vindkraft

¹¹⁵ Originalansökan skulle medföra en utsläppsökning på 1,7 miljoner ton koldioxid, vilket dock justerades ner av Preem under ansökningsprocessens gång. Regeringsbeslut om förbehåll 2019-08-22 i ärende nr M 2019/01299/Me

¹¹⁶ Preem AB. (2020). Preem drar tillbaka ansökan om nytt miljö tillstånd för Lysekil. Pressmeddelande från Preem AB. 28.september 2020. Tillgänglig här: [Preem drar tillbaka ansökan om nytt miljö tillstånd för Lysekil - Preem.se](https://www.preem.se/pressmeddelande/preem-drar-tillbaka-ansokan-om-nytt-miljotillstand-for-lysekil)

¹¹⁷ Regeringsbeslut, M2021/01774. Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till täkt av kalksten i Slite, Gotlands kommun, den 18. November 2021. Tillgänglig här: [regeringsbeslut-m2021_01774.pdf \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/11/18/5f8d8d8d-8d8d-4d8d-8d8d-8d8d8d8d8d8d)

¹¹⁸ Lagrådet anser att den tillfälliga lagändringen i miljöbalken, Lex Cementa, stred mot såväl beredningskravet som generalitetskravet i regeringsformen, en av Sveriges grundlagar. Kritiken ledde inte till korrigeringar i propositionen som ändrade den saken.

Lagrådet (2021) Regeringsprövning av kalkstenstäkter i undantagsfall. Tillgänglig här: [Regeringsprövning-av-kalkstenstäkter-i-undantagsfall.pdf \(lagradet.se\)](https://www.lagradet.se/pressmeddelanden/2021/11/18/5f8d8d8d-8d8d-4d8d-8d8d-8d8d8d8d8d8d)

¹¹⁹ Prot. 2021/22:12 S. 88

¹²⁰ Regeringskansliet. (2022). Regeringen tillåter slutförvar av använt kärnbränsle i Forsmark. Pressmeddelande från Näringsdepartementet. 27 januari 2022. Tillgänglig här: [Regeringen tillåter slutförvar av använt kärnbränsle i Forsmark - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/01/27/644d8d8d-8d8d-4d8d-8d8d-8d8d8d8d8d8d)

¹²¹ KTH (2019) Yttrande över Svensk kärnbränslehantering AB:s kompletterande yttrande om 1.tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken av anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall (M2018/00217/Me) 2. tillståndsprövning enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet av anläggningar i

Lagstiftningsåtgärder i övrigt	Grön	Av de större regelförändringar som skett under regeringens mandatperioder har miljöstyrningen i huvudsak varit till fördel för miljön. ¹²² Exempel är kärnkraftsindustrins skadestånd vid atomolyckor, genomförande av avfallsdirektivet och en kommande proposition om mer hållbara vatten- och avloppslösningar.
Regeringsbeslut på miljöområdet i övrigt	Grön	Regeringens miljörättsliga prövningar har i huvudsak utfallit till miljöns fördel. ¹²³ Som exempel kan nämnas prövningar av byggprojekt som medförde översvämningsrisker samt en lång rad överklaganden av nya naturreservat och utvidgade strandskydd.

Gruvor och metaller

Betyg:

Regeringen Löfven: Orange

Regeringen Andersson: Röd

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
SOU alunskiffer	Orange	Mynnade inte ut i några avgörande förbättringsförslag. SOU 2020:71 ¹²⁴ Status: lagrådsremiss ¹²⁵ , proposition väntas under mandatperioden.
Förbud mot utvinning av kol, olja och gas	Mörkgrön	Status: lagrådsremiss ¹²⁶ , proposition väntas under mandatperioden.
Automatisk förlängning av tillstånd	Röd	Regeringen har flera gånger ¹²⁷ under mandatperioden beslutat om automatisk

ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall (M2018/00221/Ke), 13 september 2019. Tillgänglig här: [SUF_RH_PLAN19091115112 \(regeringen.se\)](#) och KTH (2020) The most important comments to the SKB LOT-report TR-20-14. Tillgänglig här: [M2018_00221_145_Brev_till_Miljodepartementet_Leygraf_Bilaga_E_The_most_important_comments_to_the_SKB_LOT-report_TR-20-14_Szakalos_Leygraf_KTH_23_november_2020.pdf \(mkq.se\)](#)

¹²² Se granskningsunderlag bilaga 1, flik 1.

¹²³ Se granskningsunderlag bilaga 1, flik 2.

¹²⁴ SOU 2020:71 *Utvinning ur alunskiffer – Kunskapssammanställning om miljörisker och förslag till skärpning av regelverket*

¹²⁵ Regeringskansliet. (2022). *Förbud mot utvinning av kol, olja och naturgas och skärpta regler för utvinning i alunskiffer*. Pressmeddelande från Näringsdepartementet. 25 februari 2022. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/02/regeringen-foreslar-forbud-mot-utvinning-av-kol-olja-och-naturgas-och-skarpta-regler-for-utvinning-i-alunskiffer/>

¹²⁶ Regeringskansliet. (2022). *Förbud mot utvinning av kol, olja och naturgas och skärpta regler för utvinning i alunskiffer*. Pressmeddelande från Näringsdepartementet. 25 februari 2022. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/02/regeringen-foreslar-forbud-mot-utvinning-av-kol-olja-och-naturgas-och-skarpta-regler-for-utvinning-i-alunskiffer/>

¹²⁷ Regeringskansliet. (2020). Ett års förlängning för undersökningstillstånd med anledning av covid-19 till riksdagen. Pressmeddelande från Näringsdepartementet. 11 juni 2020. Tillgänglig här: <https://www.regelradet.se/remiss/yttrande-over-ett-ars-forlangd-giltighetstid-for-undersokningstillstand-utkast-till-proposition/>

		förlängning av undersökningstillstånd efter lobbying från gruvbranschen. Status: senaste förslag ¹²⁸ till beslut nyligen remitterat (till 11 mars 2022)
Beslut om Laver	Gul	Regeringen fastställde Bergsstatens beslut om Natura 2000-prövning efter överklagande. Status: även detta beslut är överklagat till HFD, beslut därifrån väntas före sommaren 2022.
Beslut om Gállok	Röd	Regeringen har beviljat ¹²⁹ bearbetningskoncession för gruvan i Gállok (Kallak), trots omfattande protester på grund av mycket allvarliga konsekvenser för fr.a. miljö och urfolksrättigheter. Status: beslut fattat 22 mars 2022.
SOU "Statens gruvliga risker"	Röd	Utredningen ¹³⁰ pekade på ökat behov av ekonomiska säkerheter för gruvbrytning. Denna har inte lett till någon proposition Status: betänkande klart 2018, men tycks ha hamnat "i papperskorgen".
Regeringsuppdrag om sekundär utvinning	Grön	Sveriges Geologiska undersökning och Naturvårdsverket har fått i uppdrag att undersöka möjligheterna till utvinning av metaller ur sekundära resurser (fr a gruvavfall). ¹³¹ Status: pågår, slutredovisning 2023.
SOU (FIMM) metallförsörjning	Orange	Brett uppdrag ¹³² , dock tydlig begränsning i direktivet, får inte lägga förslag som fördyrar för gruvbolagen. Tveksamt om den kommer leda till förbättringar. Status: pågående utredning, överlämnas senast 31 oktober 2022.

¹²⁸ Regeringskansliet. (2022). *Ett års förlängd giltighetstid för undersökningstillstånd. Lagrådsremiss från Näringsdepartementet*. 11 mars 2022. Tillgänglig här: <https://www.regelradet.se/remiss/yttrande-over-ett-ars-forlangd-giltighetstid-for-undersokningstillstand-utkast-till-proposition/>

¹²⁹ Regeringskansliet. (2022). *Regeringen beviljar bearbetningskoncession för Kallak K nr 1*. Pressmeddelande från Näringsdepartementet. 22 mars 2022. Tillgänglig här: [Regeringen beviljar bearbetningskoncession för Kallak K nr 1 - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/03/regeringen-beviljar-bearbetningskoncession-for-kallak-k-nr-1/)

¹³⁰ SOU 2018:59 *Statens gruvliga risker*

¹³¹ Regeringskansliet. (2021). *Satsning på ökad hållbar utvinning och återvinning av mineral och metall från sekundära resurser*. Pressmeddelande från Näringsdepartementet. 24 mars 2021. Tillgänglig här: [Satsning på ökad hållbar utvinning och återvinning av mineral och metall från sekundära resurser - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/03/satsning-pa-okad-hallbar-utvinning-och-atervinning-av-mineral-och-metall-fran-sekundara-resurser/)

¹³² Regeringskansliet. (2021). *Utredning om att säkerställa en hållbar försörjning av innovationskritiska metaller och mineral*. Pressmeddelande från Näringsdepartementet. 11 mars 2021. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/03/utredning-om-att-sakerstalla-en-hallbar-forsorjning-av-innovationskritiska-metaller-och-mineral/>

Läkemedel i miljön

Betyg: Grön

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Rening av läkemedel i Svenska reningsverk	Grön	Regeringen har avsatt pengar för installation av avancerad rening av läkemedelsrester i avloppsvatten. Mer pengar behövs i framtiden. Budgetpropp. 2020/21:01 och 2021/22:01 (Utgiftsområde 20: Allmän miljö- och naturvård; anslag 1:11 - Åtgärder för havs- och vattenmiljö) ¹³³
Miljökriterier vid upphandling	Grön	Regeringen föreslår att regelverket som styr offentlig upphandling blir tydligare vad gäller att ta hänsyn till hållbarhet. Promemoria Ds 2021:31. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022. ¹³⁴
Miljöpremie i läkemedelsförmåns-systemet	Grön	Regeringen har gett TLV, Läkemedelsverket och E-hälsomyndigheten i uppdrag att utveckla en försöksverksamhet för att införa en miljöpremie i läkemedelsförmånssystemet. Diarienummer: S2021/04128, S2021/04129, S2021/04130 5 miljoner kronor har avsatts för detta i prop. 2020/21:01. ¹³⁵
Receptfri försäljning av miljöskadliga läkemedel	Grön	Regeringen har 2021 uppdragit åt Läkemedelsverket att utreda om miljöskadlighet ska ligga till grund för bedömning om receptfria humanläkemedel bör säljas på andra försäljningsställen än öppenvårdsapotek. Resultat i Dnr: S2021/01905 (delvis) ¹³⁶
Minskad antibiotika i miljön	Grön	Regeringen har antagit en uppdaterad strategi för arbetet mot antibiotikaresistens (2020) där ett mål är att minimera spridning av antibiotika till miljön. Artikelnr: S2020.001 ¹³⁷ Sverige arbetar även aktivt med frågan internationellt.

¹³³ Prop. 2020/21:1 Utgiftsområde 20 och Prop. 2021/22:1 Utgiftsområde 20.

¹³⁴ Promemoria Ds 2021:31 *En skyldighet att beakta vissa samhällsintressen vid offentlig upphandling*.

¹³⁵ Regleringsbrev avseende Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, Läkemedelsverket och E-hälsomyndigheten: S2021/04128, S2021/04129, S2021/04130. Och Prop. 2020/21:1.

¹³⁶ Regleringsbrev, S2021/01905 (delvis). *Regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende Läkemedelsverket*.

¹³⁷ Regeringskansliet. (2020). *Svensk strategi för arbetet mot antibiotikaresistens 2020–2023*. Artikelnr: S2020.001.

Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/491cdd/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/fokhalsa-och-sjukvard/svensk-strategi-for-arbetet-mot-antibiotikaresistens-2020-2023.pdf>.

Verka för en förändring av EU:s läkemedelslagstiftning så att miljökrav införs vid tillverkning av läkemedel.	Grön	Sverige är med och driver frågan, men det går långsamt. Regeringen har gett Läkemedelsverket i uppdrag att arbeta för miljöhänsyn i läkemedelslagstiftningen, framför allt genom att integrera miljöaspekter i regelverket kring god tillverkningssed (GMP). ¹³⁸
---	------	---

¹³⁸ Regleringsbrev för budgetåren 2019, 2021 och 2022 avseende Läkemedelsverket: S2018/06066/RS(delvis); S2020/09593 (delvis); och S2021/08111 (delvis).

Förbjuda och begränsa förekomsten av PFAS

Betyg: Gul

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
PFAS-förbud, EU och nationellt		
Begränsningsförslag för hela PFAS-gruppen inom EU	Grön	Regeringen stödjer åtgärder mot PFAS inom EU genom anslag och uppdrag till KEMI. ¹³⁹
Nationellt PFAS förbud för papp och kartong i kontakt med livsmedel	Gul	Regeringen gav i februari 2022 Livsmedelsverket i uppdrag att ta fram förslag på förbud mot PFAS i pappförpackningar ¹⁴⁰ , många år efter att Danmark införde ett motsvarande förbud.
Identifiering och sanering av PFAS-förorenade områden		
Identifiering och sanering av PFAS-förorenade områden	Gul	Regeringen har under mandatperioden via regleringsbrev ¹⁴¹ gett flertalet uppdrag rörande PFAS-förorenade områden. Det är bra att myndigheterna får dessa uppdrag, även om det borde skett tidigare. Dock är fokus för uppdragen att utreda och ta fram kunskapsunderlag med svaga skrivelser om att skynda på takten av sanering. Positivt är de 25 miljoner som avsatts i 2022 års budget för att minska spridningen av PFAS, vilket även inkluderar sanering. ¹⁴² En sådan satsning behövs årligen många år framöver.
Gränsvärden för PFAS i dricksvatten		
PFAS i dricksvatten Nationella gränsvärden	Rött	Regeringen har inte agerat trots information om att miljontals svenskar har PFAS nivåer i sitt dricksvatten över vad EFSA:s riktvärde motsvarar ¹⁴³ , och trots att många politiker från i princip alla partier har uttalat sig om att något måste göras.

¹³⁹ Kemikalieinspektionen (2022). *Giftfritt från början*. Tillgänglig här: <https://www.kemi.se/om-kemikalieinspektionen/vart-uppdrag/regeringsuppdrag/giftfritt-fran-borjan>. [Hämtad: 12 april 2022].

¹⁴⁰ Regeringskansliet. (2022). *Uppdrag för stärkt skydd för folkhälsan*. Pressmeddelande från Näringsdepartementet. 7 mars 2022. Tillgänglig här: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/03/uppdrag-for-starkt-skydd-for-folkhalsan/>.

¹⁴¹ Regleringsbrev för budgetåren 2019–2022 avseende Naturvårdsverket: M2018/02933/S; M2019/01283/Nm; M2020/02056 (delvis); och, M2021/01846.

Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Sveriges geotekniska institut: M2021/02281.

Regleringsbrev för budgetåren 2021 och 2022 avseende Försvarmakten: Fö2018/00594/MFI och Fö2020/00615.

¹⁴² Prop. 2021/22:1. och <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/09/flera-satsningar-for-en-giftfri-miljo-i-budgetpropositionen/>

¹⁴³ Naturskyddsföreningen. (2022). *Minst 2 miljoner svenskar har för mycket PFAS i dricksvattnet*. 29 mars 2022.

Tillgänglig här: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/minst-2-miljoner-svenskar-har-for-mycket-pfas-i-dricksvattnet/>. [Hämtad 13 april 2022].

EFSA. (2018). *Risk to human health related to the presence of perfluorooctane sulfonic acid and perfluorooctanoic acid in food*. Tillgänglig här: <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5194>. [Hämtad: 13 april 2022]., och

EFSA. (2020). *Risk to human health related to the presence of perfluoroalkyl substances in food*. Tillgänglig här: <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6223>. [Hämtad: 13 april 2022].

Biståndspolitik och satsningar på klimat och biologisk mångfald
Nyckelfrågans betyg: Grön

Regeringen Löfven: Grön
 Regeringen Andersson: Röd

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Regeringens agerande för biståndspolitiska insatser som prioriterar biologisk mångfald miljö- och klimat under mandatperioden.	Grön	Regeringen stöttar klimat och miljöfrågor i både det bilaterala och multilaterala biståndet. I det bilaterala ligger miljö och klimat som delsyfte i många insatser (snarare än huvudsyfte). ¹⁴⁴ Regeringen har också genomfört en satsning på biologisk mångfald i biståndet och har som ambition att klimatperspektivet ska genomsyra allt bistånd. ¹⁴⁵
Prioritering av biologisk mångfald i biståndet.	Mörkgrön	Regeringen lanserade 2020 en "satsning på bevarande och skydd av biologisk mångfald och ekosystem" inom biståndet och har gett Sida i uppdrag att utveckla och stärka myndighetens arbete med biologisk mångfald och ekosystem. ¹⁴⁶
Ökade medel till klimatfinansiering	Gul	Det svenska klimatbiståndet ökade med 20% mellan 2018 och 2019 till 7.5 miljarder kronor. Till 2025 ska det fördubblas till 15 miljarder. ¹⁴⁷ Klimatfinansieringen utgörs dock inte av nya medel utöver befintlig biståndsbudget ¹⁴⁸ , trots att Sverige gjort ett sådant åtagande i FN:s klimatkonvention och Parisavtalet.
Avräkningar från biståndet	Orange	Regeringen Löfven använde 1,4-2,5 miljarder per år för finansiering av flyktingmottagandet
Avräkningar från biståndet	Röd	Regeringen Andersson föreslår att finansiera en stor del av flyktingmottagandet med avräkningar från biståndet. ¹⁴⁹

¹⁴⁴ Proposition 2021/22:1

¹⁴⁵ Interpellation 2021/22:30 av Jens Holm, *Klimatpolitiken inför COP 26 i Glasgow*.

¹⁴⁶ Regleringsbrev, UD2021/17491. *Regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)* och Proposition 2021/22:1

¹⁴⁷ Regeringskansliet. (2021). *Inför klimattoptmötet COP26: regeringen avser fördubbla klimatbiståndet till 2025*. Pressmeddelande 12 oktober 2021. Tillgängligt här: [Sverige bidrar allt mer till klimatåtgärder i utvecklingsländer - Regeringen.se](https://www.svd.se/a/28kMXB/nya-miljarder-behovs-for-flyktingmottagning) [Inför klimattoptmötet COP26: regeringen avser fördubbla klimatbiståndet till 2025 - Regeringen.se](https://www.svd.se/a/28kMXB/nya-miljarder-behovs-for-flyktingmottagning)

¹⁴⁸ Interpellation 2021/22:30 av Jens Holm, *Klimatpolitiken inför COP 26 i Glasgow*.

¹⁴⁹ TT. (2022). Tio miljarder behövs för ukrainska flyktingar. *Svenska Dagbladet*. 18 mars 2022. Tillgänglig här: <https://www.svd.se/a/28kMXB/nya-miljarder-behovs-for-flyktingmottagning>

Skattereform
Betyg: Orange

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Genomfört en skattereform	Orange	En övergripande skattereform är inte genomförd, trots att detta var en del av januariöverenskommelsen. ¹⁵⁰
Infört reformer miljöskatter	Gul	Regeringen har infört och höjt några miljöskatter. Exempelvis punktskatt på plastbärkassar och avfallsförbränning. ¹⁵¹
Avskaffat klimatskadliga subventioner	Gul	Regeringen har avskaffat vissa klimatskadliga subventioner (se avsnittet om klimatskadliga subventioner)

Återhämtningspolitiken
Betyg: Orange

Delfråga	Betyg delfråga	Kommentar
Extra ändringsbudget 17/3 2020	Röd	5 000 000 000 kronor i kreditgarantier till svenska flygbolag. ¹⁵²
Extra ändringsbudget 19/3 2020	Gul	Totalt 12 885 000 000 kronor i ökade anslag. ¹⁵³
Extra ändringsbudget 26/3 2020	Gul	100 000 000 000 kronor i kreditgarantier till svenska företag. ¹⁵⁴
Extra ändringsbudget 1/4 2020	Gul	Totalt 13 331 000 000 kronor i ökade anslag. ¹⁵⁵
Extra ändringsbudget 14/5 2020	Gul	Totalt 75 980 000 000 kronor i ökade anslag. ¹⁵⁶
Extra ändringsbudget 20/5 2020	Gul	Totalt 23 748 800 000 kronor i ökade anslag. ¹⁵⁷
Extra ändringsbudget 10/6 2020	Gul	Totalt 51 193 823 000 kronor i ökade anslag. ¹⁵⁸

¹⁵⁰ (2019) *Utkast till sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna*. Tillgänglig här:

<https://www.socialdemokraterna.se/download/18.1f5c787116e356cdd25a4c/1573213453963/Januariavtalet.pdf>.

¹⁵¹ Prop. 2019/20:47 och Prop. 2019/20:32.

¹⁵² Prop. 2019/20:136 Extra ändringsbudget för 2020 – Kreditgarantier till flygföretag med anledning av coronaviruset

¹⁵³ Prop. 2019/20:132 Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset

¹⁵⁴ Prop. 2019/20:142 Extra ändringsbudget för 2020 - Kreditgarantier för lån till företag

¹⁵⁵ Prop. 2019/20:146 Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare åtgärder med anledning av coronaviruset

¹⁵⁶ Prop. 2019/20:166 Extra ändringsbudget för 2020 – Fler kraftfulla åtgärder med anledning av coronaviruset

¹⁵⁷ Prop. 2019/20:167 Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

¹⁵⁸ Prop. 2019/20:181 Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

Extra ändringsbudget 15/6 2020	Röd	Totalt 16 330 000 000 kronor i ökade anslag varav 100 000 000 med negativ påverkan på grön omställning. ¹⁵⁹
Extra ändringsbudget 10/9 2020	Gul	Totalt 17 214 000 000 kronor i ökade anslag. ¹⁶⁰
Extra ändringsbudget 3/11 2020	Gul	Totalt 13 350 000 000 kronor i ökade anslag. ¹⁶¹
Budgetproposition 2021 – Reformerna för att ta Sverige framåt	Gul	Budgetstimulanser omfattande drygt 105 miljarder kronor varav 97 miljarder satsningar för "En kraftfull grön ekonomisk återstart". Regeringen specificerade 9,76 miljarder av detta som satsningar för "Grön återhämtning", motsvarande 9,5 procent av hela reformstimulansen. 88 procent hade neutral inverkan och 0,9 procent direkt negativ inverkan på möjligheterna att uppnå klimatmålen. De 0,9 procent med negativ inverkan bestod mestadels av insatser för transportindustrin med en övervägande del i flygsektorn. ¹⁶²
Extra ändringsbudget 12/1 2021	Röd	Anslagsökning Kommunikationer - "Ersättning avseende icke statliga flygplatser" 174 000 000 kronor med negativ inverkan på grön omställning. Totalt 30 786 000 000 kronor i ökade anslag. ¹⁶³
Extra ändringsbudget 12/1 2021	Gul	Lagändring: ändrade regler för sjukförsäkring, anslagsändringar för sjukpenning mm. Totalt 250 000 000 kronor i ökade anslag. ¹⁶⁴
Extra ändringsbudget 19/1 2021	Gul	Ändringar i anslag för utgiftsområdena Skatt, tull och exekution, Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning samt Näringsliv. Totalt 18 606 000 000 kronor i ökade anslag. ¹⁶⁵
Extra ändringsbudget 26/1 2021	Gul	Ändringar i utgiftsområdena Rikets styrelse, Försvar och samhällets krisberedskap, Hälsovård, sjukvård och omsorg, Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, Jämställdhet och nyanlända invandras etablering, Studiestöd, Utbildning och universitetsforskning, Kultur medier, trossamfund och fritid, Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik samt Näringsliv. Totalt 12 392 700 000 kronor i ökade anslag. ¹⁶⁶

¹⁵⁹ Prop. 2019/20:187 Extra ändringsbudget för 2020 – Ersättning till riskgrupper, kapitalinsatser i statligt ägda företag och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

¹⁶⁰ Prop. 2020/21:4 Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset

¹⁶¹ Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall.

¹⁶²

¹⁶³ Proposition 2020/21:77

¹⁶⁴ Ibid

¹⁶⁵ Proposition 2020/21:83

¹⁶⁶ Proposition 2020/21:84

Extra ändringsbudget 10/3 2021	Gul	Förslag på lagändringar: tillfälliga stödet vid korttidsarbete förlängs en månad. Ändringar i anslag för utgiftsområden: Skatt, tull och exekution, Näringsliv. Totalt 170 000 000 kronor i ökade anslag. ¹⁶⁷
Extra ändringsbudget 6/4 2021	Gul	Tiden för tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för fri parkering vid arbetsplatser och för gåvor till anställda förlängs. Tillfälliga anstånd för skatteinbetalningar ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder och nivån på anståndsavgiften ska sänkas. Ändringar i anslag för utgiftsområden Rikets styrelse, Skatt, tull och exekution, Hälsovård, sjukvård och social omsorg, Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, Ekonomisk trygghet för familjer och barn, Kultur, medier, trossamfund och fritid, Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik. Totalt 23 263 050 000 kronor i ökade anslag. ¹⁶⁸
Vårändringsbudget 2021	Grön	Lagändringsförslag: ändring i socialförsäkringen. Anslagsförändringar: Allmän miljö- och naturvård höjs med 97 000 000 kronor, Energi höjs med totalt 180 000 000 kronor, Kommunikationer höjs med totalt 2 089 200 kronor, varav 18 200 000 kronor avser Ersättning avseende icke statliga flygplatser (negativ påverkan) och 1 000 000 000 kronor avser bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik (positiv påverkan), resterande anslagsändringar under Energi bedöms ha neutral påverkan på grön omställning. Areella näringar, landsbygd och livsmedel höjs med totalt 1 070 732 000 kronor. Positiva ändringar totalt: 2 347 732 000 kronor. Negativa ändringar totalt: 18 200 000 kronor. ¹⁶⁹
Extra ändringsbudget 25/5 2021	Gul	Lagändring: Tillfällig förstärkning av nedsättningen av arbetsgivaravgifter för personer mellan 18-23 år. I och med lagändringen uppdateras beräkningen av inkomster i statens budget för 2021 för inkomster från Sjukförsäkringsavgift, Föräldraförsäkringsavgift, Arbetsmarknadsavgift, Allmän löneavgift, Nedsatta avgifter samt Arbetsgivaravgifter. ¹⁷⁰
Extra ändringsbudget 10/6 2021	Röd	Lagändring förstärkt stöd vid korttidsarbete förlängs ytterligare 3 månader. Ändringar i anslag för utgiftsområden Rikets styrelse, Samhällsekonomi och finansförvaltning, Hälsovård, sjukvård och social

¹⁶⁷ Proposition 2020/21:121

¹⁶⁸ Proposition 2020/21:166

¹⁶⁹ Proposition 2020/21:99

¹⁷⁰ Proposition 2020/21:202.

		omsorg, Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering, Studiestöd, Kultur, medier, trossamfund och fritid, Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, Kommunikationer (undersektioner: "Ersättning avseende icke statliga flygplatser" – tillägg 13,6 miljoner kronor) samt Näringsliv. Totalt 15 183 600 000 kronor i ökade anslag. ¹⁷¹
Höständringsbudget 2021	Grön	Lagändringsförslag: ändringar i järnvägslagen för tillfällig nedsättning av banavgifter med anledning av Covid-19. Detta för att lindra järnvägsföretagarnas förluster till följd av den minskade efterfrågan på järnvägstransporter under pandemin. Ändringar i anslag: Utgiftsområde "Allmän miljö- och naturvård" ökas totalt med 1 901 000 000 kronor, där anslaget "Klimatbonus" ökas med 1 900 000 000 kronor och "Industriklivet" med 1 000 000 kronor. Utgiftsområde Kommunikationer, anslag Ersättning avseende icke statliga flygplatser ökas med 71 200 000 kronor. Utgiftsområde Areella näringar, landsbygd och livsmedel utökas totalt med 183 000 000 kronor, varav anslag Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar 170 000 000 kronor och anslag Intervention för jordbruksprodukter m.m. 13 000 000 kronor. Anslaget Verket för innovationssystem utökas med 1 000 000 kronor. I utgiftsområde 21 "Energi" anslag 1:7 "Energiteknik" bemyndigas regeringen att under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 467 575 000 kronor under 2022. Lagändring: generellt positivt för grön omställning men ej direkt monetär ändring. Positiva anslagsändringar totalt: 2 085 000 000 kronor. Negativa anslagsändringar totalt: 71 200 000 kronor. ¹⁷²
Budgetproposition 2022 – Reformen för att ta Sverige framåt	Gul	Drygt 74 miljarder kronor i finanspolitiska reformer varav klimatreformer knappt 12 miljarder kronor, motsvarande ca 16 procent av totala reformbudgeten. Ca 84 procent av reformen klassades alltså inte som hjälpande för klimatomställningen. ¹⁷³
Extra ändringsbudget 18/1 2022	Gul	Lagändring – tillfällig lagstiftning för att anställda ej ska behöva styrka sjukdom med läkarintyg.

¹⁷¹ Prop. 2020/21:208.

¹⁷² Prop. 2021/22:2.

¹⁷³ Prop. 2021/22:1.

		Ändringar i budgetanslag för utgiftsområden Rikets styrelse, Skatt, tull och exekution, Försvar och samhällets krisberedskap, Hälsovård, sjukvård och social omsorg, Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, Studiestöd, Kultur, medier, trossamfund och fritid, Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik samt Näringsliv. Totalt 18 405 000 000 kronor i ökade anslag. ¹⁷⁴
Extra ändringsbudget 20/1 2022	Gul	Lagändring: förlängt avdrag för parkering. Ändrad beräkning av inkomster i statens budget för 2022 under inkomsttitlarna Statlig inkomstskatt, Kommunal inkomstskatt, Allmän löneavgift, Restförda skatter företag, Anstånd samt Övriga inkomster av statens verksamhet. ¹⁷⁵
Extra ändringsbudget 3/2 2022	Röd	Lagändringar: Anstånd inbetalning av skatt, karenstiden vid korttidsarbete slopas. Ändringar i budget för utgiftsområden: Rikets styrelse, Skatt, tull och exekution, Kultur, medier, trossamfund och fritid, Energi (Kompensation för höga elpriser höjning 7 500 000 000 kronor), Kommunikation (Ersättning avseende icke statliga flygplatser höjning 126 500 000 kronor) samt Näringsliv. Totalt 10 290 500 000 kronor i ökade anslag. ¹⁷⁶
Liberalernas budgetmotion 2022	Gul	Reformförslag "Satsningar för klimatet": 2 200 miljoner Anslagsförslag, ändringar från regeringens budgetproposition 2022 (miljoner kronor): Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård: +319 Utgiftsområde Energi: Insatser för energieffektivisering -100 Insatser för förnybar elproduktion -25 Energiforskning -200 Insatser för fossilfri energi +25 Förberedelser för elflyg +20 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel: Subvention till fossilfria bränslen +150 Summa: +189. ¹⁷⁷
Centerpartiets budgetmotion 2022	Gul	Reformförslag "Miljö och klimat": 5 101 miljoner kronor. Anslagsförslag, ändringar från regeringens budgetproposition 2022 (miljoner kronor): Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård:

¹⁷⁴ Prop. 2021/22:86.

¹⁷⁵ Prop. 2021/22:89.

¹⁷⁶ Prop. 2021/22:113.

¹⁷⁷ Motion 2021/22:4181 av Johan Pehrson m.fl.

		Nettoskillnad -973 Utgiftsområde Energi: Insatser för energieffektivisering: -100 Energiforskning: +70 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel: Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur: +930 Insatser för skogsbruket: +50 Summa: -23. ¹⁷⁸
--	--	---

¹⁷⁸ Motion 2021/22:4121 av Annie Lööf m.fl.